

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego
powiatu ostródzkiego
w 2020 roku

Przygotował:
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostródzie

Spis treści:

I.	Dane demograficzne	4
II.	Liczba obiektów nadzorowanych	4
III.	Ocena stanu sanitarno – epidemiologicznego	5
	1. Higiena Komunalna	5
	2. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	17
	3. Higiena Pracy	23
	4. Higiena Dzieci i Młodzieży	26
	5. Epidemiologia	28
IV.	Indeks miejsc zagrożeń	33
V.	Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	35
VI.	Promocja Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej	41
VII.	Postępowanie administracyjno-egzekucyjne za rok 2019	45
VIII.	Wnioski	45
IX.	Zadania dla Inspekcji Sanitarnej na rok 2020 wynikające z powyższej oceny	47

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostródzkiego w 2020 roku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostródzie działając na mocy ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 roku sprawował nadzór sanitarny na terenie powiatu ostródzkiego. Zadania postawione przed Inspekcją Sanitarną były realizowane przez sprawowanie:

1. zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w zakresie opiniowania projektów planów i inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytku obiektów budowlanych,
2. bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie kontroli przestrzegania wymogów higienicznych i zdrowotnych obiektów, urządzeń, zakładów pracy, artykułów spożywczych, przedmiotów użytku, warunków produkcji i pracy, czystości powietrza, gleby i wody,
3. zapobieganie i zwalczanie chorób w zakresie dokonywania analiz i ocen epidemiologicznych, opracowywanie ognisk chorób zakaźnych i nadzór nad szczepieniami ochronnymi,
4. działań profilaktycznych w zakresie inicjowania, organizowania, prowadzenia i koordynowania zadań w celu kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych.

I Dane demograficzne

Liczba mieszkańców wg danych uzyskanych z US w Olsztynie na dzień: 30.06.2020 r.

Ogółem	-	103 895
w tym:		
mężczyzn	-	51 148
kobiet	-	52 747

II Liczba obiektów nadzorowanych

Na terenie powiatu ostródzkiego w 2020 r. nadzorem objęto **2357** obiekty.

Higiena Komunalna

Nadzorem objęto **513** obiektów, w tym:

-	obiekty użyteczności publicznej	-	418
-	urządzenia wodne	-	86
-	kąpieliska	-	7
-	miejsc wykorzystywanych do kąpielii	-	2

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Nadzorem objęto **1077** obiektów, w tym:

1.	Obiekty produkcji żywności	-	131
2.	Obiekty obrotu żywnością	-	562
	- sklepy spożywcze	-	383
	- kioski	-	14
	- magazyny hurtowe	-	12
	- obiekty ruchome i tymczasowe	-	61
	- środki transportu	-	26
	- inne obiekty obrotu żywnością	-	66
3.	Zakłady żywienia zbiorowego	-	331
	- zakłady żywienia zbiorowego otwartego	-	176
	- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	-	155
4.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu tymi materiałami	-	35
5.	Miejsca obrotu kosmetykami	-	18

Higiena Pracy

Nadzorem objęto **429** zakładów, w których zatrudnionych było **13 033** osób.

Higiena Dzieci i Młodzieży

Nadzorem objęto **192** obiekty, w tym:

-	obiekty stałe	-	100
-	placówki letniego wypoczynku	-	81
-	placówki zimowego wypoczynku	-	11

Epidemiologia

Nadzorem objęto **156** obiektów, w tym:

podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą:	-	64
- stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	-	2
- ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	-	62
praktykę zawodową wykonującą działalność leczniczą	-	92
- indywidualne praktyki lekarskie ogółem	-	38
- <i>w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyistów</i>	-	23
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	-	30
- <i>w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyistów</i>	-	9
- indywidualne praktyki pielęgniarские	-	12
- grupowe praktyki pielęgniarek i położnych	-	11
- obiekty świadczące inne usługi medyczne	-	1

III Ocena stanu sanitarno-epidemiologicznego

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostródzie przez większość roku, do późnych godzin wieczornych, nierzadko łącznie z dniami wolnymi i świętami, byli zaangażowani w przeciwdziałanie pandemii zakażeń wywołanych koronawirusem SARS CoV 2. Wszyscy pracownicy PSSE w Ostródzie niezależnie od zajmowanego stanowiska i przynależności do określonej komórki organizacyjnej byli i są zaangażowani do przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych z osobami z wynikiem dodatnim i osobami z kontaktu oraz szeregu dodatkowych czynności istotnych z uwagi na powstrzymanie pandemii.

1. Higiena Komunalna

Obiekty użyteczności publicznej.

Ogółem przeprowadzono 217 kontroli stanu sanitarno-higienicznego obiektów użyteczności publicznej. Na skutek interwencji i wdrożonego postępowania uzyskano poprawę w 27 obiektach (hotele, ośrodki wypoczynkowe, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, cmentarze, stacje paliw, DPS, zakłady pogrzebowe). Wydano 25 decyzji administracyjnych.

ustępy publiczne (8)

Ostróda posiada 5 ustępów, w tym 2 szalety ze stałą obsługą.

Morąg posiada 3 szalety.

W okresie letnim przeprowadzono 10 kontroli szaletów. Stan sanitarno- porządkowy ustępów publicznych stałych był zachowany, zaopatrzenie w środki czystościowe i dezynfekcyjne oraz papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku było dobre. Można zaobserwować, że przy kolejnych kontrolach był coraz lepszy.

Pływalnie (6)

6 basenów, z których 4 mieszczą się w obiektach hotelowych.

P ł y w a l n i e

Na terenie powiatu działa obecnie 6 obiektów z basenami:

- Hotel Masuria w Worlinach
- Hotel Anders w Starych Jabłonkach
- Hotel Willa Port Resort w Ostródzie
- Pływalnia „Morąska Perła” w Morągu

Dwa obiekty w tym roku rozpoczęły działalność w zakresie pływalni:

- Pływalnia Aqua w Ostródzie – po remoncie, od marca do chwili obecnej nieczynna
- Pływalnia w OW Osada Danków w Wielimowie – odebrany w roku 2019, obecnie nieczynna

Wykreślono z ewidencji dwa obiekty, z uwagi na to, że są przeznaczone tylko dla gości hotelowych:

- Hotel Narie Resort & SPA w Wilnowie
- Hotel SPA dr Irena Eris w Wysokiej Wsi

Wydano 2 decyzję na jakość wody:

- Pływalnia w Hotelu Anders w Starych Jabłonkach x 2 – po uzyskaniu prawidłowych wyników badań wody postępowania zakończono.

Wydano 2 decyzje na stan techniczny pływalni:

- Pływalnia „Aqua” Ostróda ul. Jana Pawła II 9A w Ostródzie – termin 30.06.2020 r., zgłoszono wykonanie, obiekt nieczynny.
- Pływalnia w Hotelu Masuria Worliny 33 – zgłoszono wykonanie.

Stosownie do rozporządzenia M.Z. z dnia 09.11.2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, w październiku ub. roku zarządcy pływalni przedstawili harmonogramy pobierania i badania wody w basenach na rok 2020. Jednak ze względu na epidemię większość roku obiekty były nieczynne.

Sporządzono 4 oceny roczne – w ewidencji jest 6 pływalni.

Domy Pomocy Społecznej (2)

DPS - Szyldak, Molza

Nie przeprowadzono kontroli

Placówki zapewniające całodobową opiekę (2)

Do placówek zapewniających całodobową opiekę należy obiekt w Żurejnych oraz „Modrzew” w Morągu z rozbudowaną częścią rehabilitacyjną.

Nie przeprowadzono kontroli.

Noclegownie i domy dla bezdomnych (1)

Objęto nadzorem Centrum Pomocy Bliźniemu-MARKOT w Marwałdzie. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2015 roku stwierdzono wiele nieprawidłowości (w pokojach i korytarzach zniszczone podłogi, trudne do utrzymania w czystości, stolarka okienna w całym budynku zniszczona, nieszczelna, armatura wodno-kanalizacyjna w łazienkach częściowo zniszczona, skorodowana, zawilgocony sufit w pokoju (parter) i łazience (I piętro) –zakończono postępowanie. Nie przeprowadzono kontroli.

Hotele – 15 obiektów.

Wydano 4 decyzje na stan sanitarno-techniczny obiektów:

- Hotel „Natural” w Warlitach Wielkich 15– termin 30.09.2020 r., zgłoszono wykonanie.
- Hotel Masuria w Worlinach – termin 30.11.2020 r.
- Hotel „Anders” w Starych Jabłonkach – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone
- Hotel SPA Dr Irena Eris Wzgórza Dylewskie w Wysokiej Wsi – termin 30.09.2020 r., zgłoszono wykonanie.

Przeprowadzono 11 kontroli.

Nałożono 1 mandat na kwotę 100,00 zł:

Motele (2)

Należą do nich Zajazd „Pod Kłobukiem” w Małdytach oraz Gospoda „Kraina Jezior” w Ostródzie. Skontrolowano 1 obiekt – bez zastrzeżeń.

Pensjonaty (8)

Pensjonat „Hosteria na Mazurach” Okrągłe – termin 31.10.2020 r., zgłoszono wykonanie.

Nie skontrolowano pensjonatu Dwór Bieniasze i Dwór Sople – obiekty były nieczynne z powodu pożaru, trwają prace remontowe.

Przeprowadzono 4 kontrole.

Kempingi (2)

W Ostródzie, ul. Słowackiego i w Kątnie.

Przeprowadzono 2 kontrole, bez uwag.

Pola namiotowe (8)

Przeprowadzono 7 kontroli, bez uwag.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie (77)

Ośrodki wypoczynkowe (19), pokoje gościnne (22), agroturystyka (35), hostel (1).

Wszczęto 5 postępowań:

- OW „Stanica Wodna” ul. Turystyczna 5w Starych Jabłonkach (2 postępowania) wiele usterek dot. złego stanu sanitarno-technicznego mebli, ścian, pościeli, kocy – terminy 15.09.2020 r., 15.11.2020 r., zgłoszono wykonanie.
- OW Bajka Wałdowo 48 - brak pomieszczenia porządkowego – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone
- O.W. Krokodyl w Mielnie 30A – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone.
- OW Borsuk Liksajny 41 B - zgłoszono wykonanie.

Pokoje gościnne „Gościniec Tymawski” w Tymawie – po wykonaniu obowiązków sprawę po protokole zakończone

Agroturystyka i pokoje gościnne – kontrole są planowane co dwa lata dla każdego obiektu.

Z roku na rok tworzonych jest coraz więcej miejsc wypoczynku typu agroturystyka. Wiele z nich to obiekty o wysokim standardzie. Do dyspozycji letników są często oferowane pokoje razem z pełnymi węzłami sanitarnymi (w.c., umywalka, prysznic). Proponuje się przejażdżki bryczką, jazdę konną, łowienie ryb, grzybobranie.

Przeprowadzono 35 kontroli.

grupa obiektów usługowych (181):

Na terenie powiatu ostródzkiego w 2020 roku objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej było 89 zakładów fryzjerskich, 61 gabinetów kosmetycznych, 5 zakłady tatuażu, 4 solaria, 12 gabinetów odnowy biologicznej, 10 obiektów świadczących więcej niż jedną usługę. Przeprowadzono 82 kontrole.

Wydano 7 decyzji na:

- 4 – zakłady fryzjerskie
- 1 – zakłady odnowy biologiczne
- 1 – zakłady świadczące więcej niż jedną usługę
- 1 – gabinety kosmetyczne

Najczęściej powtarzającymi się uwagami były: niewłaściwe oznakowanie kosmetyków, niewłaściwe przechowywanie narzędzi, nieaktualne lub brak procedur, zły stan sanitarny pomieszczeń (brudne ściany, sufity, uszkodzona posadzka), zniszczone meble, popękana tapicerka, niewłaściwe przechowywanie odzieży ochronnej i prywatnej.

Po wykonaniu obowiązków 17 postępowań zakończono, w tym 14 z lat ubiegłych:

- 4 – zakłady fryzjerskie
- 3 – zakłady odnowy biologiczne
- 2 – zakłady świadczące więcej niż jedną usługę
- 7 – zakłady kosmetyczne
- 1 – tatuaż

Na rok 2021 przeniesiono 1 postępowanie na zakład fryzjerski w Morągu.

W ostatnich latach coraz więcej osób zgłasza prowadzenie działalności w zakresie wykonywania usług fryzjerskich lub kosmetycznych u klienta, tzw. usługi mobilne.

Dworce i stacje kolejowe (4)

W ewidencji ujęte są 2 Dworce PKP, 2 Przystanki PKP

Przeprowadzono 1 kontrolę, bez uwag. Obiekty kolejowe, będące pod nadzorem inspekcji sanitarnej, pozbawione są bieżącej wody dla podróżnych, czynnych poczekalni.

Przystanie statków pasażerskich w żegludze śródlądowej i przystanie jednostek pływających, rekreacyjnych i sportowych (5)

W Ostródzie znajduje się 5 przystani rekreacyjno-sportowych, z wypożyczalnią sprzętu wodnego. Podczas kontroli (5) ww. obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.

Cmentarze (34)

7 w miastach, 27 we wsi, z czego 18 to cmentarze parafialne, 16 komunalne. W Ostródzie funkcjonują dwa czynne cmentarze, które posiadają stałą obsługę porządkową. Przeprowadzono 15 kontroli. Można zaobserwować coraz większą dbałość administratorów (urzędy gminy, parafie) o podległe im nekropolie w porównaniu do lat ubiegłych. Cmentarze są ogrodzone, zapewnione są pojemniki na odpady, wycinane są zbędne krzaki, utwardzane są alejki.

Zakłady pogrzebowe (6+1)

Na terenie powiatu funkcjonuje 6 zakładów pogrzebowych, 3 w Ostródzie, 3 w Morągu. W Samborowie działa Dom Pogrzebowy (pomieszczenie do wystawiania zwłok, chłodnia), którego właścicielem jest UG Ostróda. Nie przeprowadzono kontroli.

Wysłano do zakładów pogrzebowych informacje na temat działania w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w tym wytyczne przy postępowaniu ze zwłokami osób z Covid-19.

inne obiekty użyteczności publicznej – (56)

Do grupy tych obiektów należą obiekty kultury, targowiska, stacje paliw, obiekty sportowe oraz obiekty związane m.in. z imprezami masowymi. Przeprowadzono 39 kontroli.

Wszczęto postępowanie na 4 obiekty:

- MOP Grabin L – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone
- MOP Grabin P – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone
- Hala sportowa ul. Piłsudskiego w Ostródzie – zacieki na suficie w komunikacji, zgłoszono wykonanie – decyzji nie wydano (hala po remoncie, w trakcie prac pogwarancyjnych)
- Stacja paliw ROPASAMA ul. Warmińska 14 Łukta – termin 31.05.2020 r., zgłoszono wykonanie.

Zakończono postępowanie na Muzeum M.J.G. Herdera w Morągu.

Prowadzone są postępowania z lat ubiegłych:

- Wyciąg nart wodnych w Ostródzie (2018) – termin 30.06.2021 r. (nieczynny)
- Gminne Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Samborowie (2018) – termin 31.12.2022 r.
- MDK w Miłakowie ul.O.Wł.Włodyki 20 (2019) – termin 31.08.2021 r.
- GOK Gierzwałd (2019)– termin 31.12.2021 r.
- Hala sportowa ul. Piłsudskiego w Ostródzie (2015) – hala po remoncie, w trakcie prac pogwarancyjnych.

W roku 2020 nie kontrolowano środków transportu.

Podjęto interwencję dot.:

- nieprzestrzegania obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią przez kontrolerów biletów w autobusach komunikacji miejskiej – zalecono aby dyspozytorzy komunikacji miejskiej zwrócili szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów sanitarnych przez pracowników.
- nieprzestrzegania obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią przez pasażerów – zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie o wzmożenie kontroli w komunikacji miejskiej oraz do właściciela taboru samochodów przewożących ludzi.

2.2. Badanie wody w kierunku z rodzaju *Legionella*

W roku 2020 nie pobrano próbek wody ciepłej w kierunku badania bakterii z rodzaju *Legionella* z podmiotów leczniczych. Natomiast wysłano pisma do administratorów ww. obiektów, tj.do szpitali i domów opieki, aby te badania przeprowadzili we własnym zakresie, a wyniki dostarczyli do wiadomości do PPIS w Ostródzie. Prawie wszystkie (oprócz szpitala w Ostródzie) nadzorowane obiekty przeprowadziły badania wody ciepłej na obecność bakterii rodzaju *Legionella* a sprawozdania dostarczyły do PSSE w Ostródzie. Wyniki bez zastrzeżeń.

2.3. Imprezy masowe

W 2020 roku wydano 1 opinię dotyczącą imprezy:

- XXI Ostródzkie Kaziuki Wileńskie – hala sportowa przy ul. Kościuszki 22 w Ostródzie, która odbyła się 23.02.2020 r.

Z powodu stanu epidemii w Polsce inne zaplanowane imprezy masowe nie odbyły się.

2.4. Ocena kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Kąpieliska

Projektem Uchwały zostało zgłoszonych 7 kąpielisk w powiecie ostródzkim:

- kąpielisko w Ostródzie nad jez. Sajmino
- kąpielisko przy OW Tarda w Tardzie nad j. Bartężek
- kąpielisko w Kretowinach nad j. Narie
- kąpielisko w Bogaczewie nad j. Narie
- kąpielisko przy OW „Oratorium – Dominik” w Czerwonej Karczynie nad j. Pauzeńskim
- kąpielisko przy Ośrodku Katechetyczno-Misyjnym Ostróda Camp nad jez. Perskim
- kąpielisko przy OW Bajka nad jez. Drwęckim

Kąpielisko w Ostródzie nad jez. Drwęckim było zawieszona z powodu uszkodzonego pomostu.

Ogółem przeprowadzono 3 kontrole stanu sanitarnego plaż przy kąpieliskach. Pobrano 9 próbek wody. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że przy kąpieliskach zostały wystawione tablice informacyjne oraz na bieżąco umieszczane są aktualne dane dotyczące jakości wody, temperatury.

Zakończono postępowanie dotyczące:

- Plaża przy kąpielisku nad j. Sajmino

Wydano 33 oceny dotyczące jakości wody w kąpieliskach – przydatne do kąpieli.

Na podstawie opracowanych ocen stwierdzono:

- kąpielisko nad jeziorem Sajmino w Ostródzie jakość wody sklasyfikowano **jako „doskonałą”**.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W powiecie ostródzkim w roku bieżącym zgłoszono 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

- Baza Obozowa w Wińcu – jezioro Ilińskie – dwóch organizatorów

Administrator miejsca wykorzystywanego do kąpieli przeprowadził kontrolę jakości wody przed sezonem oraz dostarczano sprawozdania w czasie trwania sezonu turystycznego. Wydano 3 oceny dotyczące jakości wody w mowdk.

2.5. Zaopatrzenie w wodę do spożycia

Ogółem przeprowadzono 94 kontrole jakości wody oraz 66 kontroli stanu sanitarno-technicznego ujęć wody

2.5.1. Charakterystyka wodociągów wg grup

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o produkcji wody 1000 – 10000m³/d (2) – Ostróda, Morąg

Jakość wody w ciągu 2020 r. w wodociągach publicznych w Morągu i Ostródzie nie budziła zastrzeżeń.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę o produkcji wody 100-1000m³/d – (19)

Wydano 7 decyzji:

- 5 na **stan techniczny** ujęcia wody – Smykówko, Gucin, Grunwald x 2, Tułodziad – skorodowane, trudne do utrzymania w czystości zbiorniki wodne i armatura. ściany i sufity z zaciekami
Gucin, Tułodziad – po wykonaniu obowiązków postępowanie zakończone
- 1 na jakość **chemiczną** wody: wodociąg Grunwald – termin realizacji 31.03.2021r.
- 1 na jakość **mikrobiologiczną** wody: wodociąg Samin – nakazano przeprowadzenie działań naprawczych, wydano komunikat – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone.

Przeniesiono na 2021 rok postępowanie na stan techniczny ujęcia wody w Maliniaku (2018),

Wodociągi o produkcji wody <100m³/d (41)

Wydano 10 decyzji:

- 1 na **stan techniczny** ujęcia wody:
- Markowo – termin realizacji 31.01.2021 r.
- 8 na jakość **mikrobiologiczną** wody w wodociągach publicznych:
- Naprom x 2, Pacółtówko, Ostrowin, Turnica, Majdany Wielkie, Łodwigowo, Lubianek – nakazano przeprowadzenie działań naprawczych, wydano komunikat – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone.
- 1 na jakość **chemiczną** wody: wodociąg Lewad Wielki – termin realizacji 31.10.2021r.,

Zakończono 7 postępowań z lat ubiegłych:

- 1 na jakość mikrobiologiczną wody: Bynowo
- 6 na stan techniczny ujęcia wody: Książnik, Karnity, Bożęcin, Słonecznik, Liwa x 2

Inne podmioty wykorzystujące wodę w budynkach użyteczności publicznej – 10

Wydano 3 decyzje:

- 2 na jakość **mikrobiologiczną** wody w OW Inter Piast w Kalborni, Hotel Narie&Spa w Wilnowie – ponadnormatywna obecność ogólnej liczby mikroorganizmów – nakazano przeprowadzenie działań naprawczych, wydano komunikat – po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone.
- 1 na jakość **chemiczną** wody: OW Skowronki w Starych Jabłonkach - po uzyskaniu prawidłowych wyników z badań wody postępowania zakończone.

Zakończono postępowanie na wodociąg lokalny Schroniska dla osób bezdomnych MARKOT w Marwałdzie dot. jakości chemicznej wody (Mn).

Wodociągi należące do przemysłu spożywczego - 5.

Jakość wody w ciągu 2020 r. w wodociągach należących do tej grupy nie budziła zastrzeżeń.

Badania jakości wody, wykonywane były przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru bieżącego, oraz w ramach wewnętrznej kontroli prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe – kanalizacyjne i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej. Z uwagi na występowanie w roku 2020 na terenie Polski epidemii Covid-19, nie wykonano wszystkich kontroli w ramach nadzoru sanitarnego. Natomiast większość administratorów ujęć swoje kontrole jakości wody wykonywali zgodnie z harmonogramem.

Badania te przeprowadzano w ramach nadzoru nad jakością wody w procesie ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody oraz bezpośrednio po awariach, a ich wyniki w ramach monitoringu oceniane były przez tut. Inspektora Sanitarnego.

W roku 2020 PPIS w Ostródzie wydał 390 bieżących ocen o jakości wody do spożycia, w tym na podstawie sprawozdań z badań wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez administratorów ujęć – 303 raz z nadzoru – 87, opracowano również 75 ocen rocznych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, oceny te zostały przesłane do wójtów i burmistrzów, na których terenie znajdują się nadzorowane wodociągi.

Na podstawie ramowego porozumienia z Powiatowym Inspektorem Weterynaryjnym w Ostródzie dotyczącego m.in. wymiany informacji o jakości wody do spożycia, przekazywano całą dokumentację z nadzoru nad ujęciami znajdującymi się w zakładach przemysłu spożywczego. Informowano również PIW w Ostródzie o przypadkach zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody w nadzorowanych wodociągach publicznych.

2.5.2. Studnie publiczne

W roku 2020 nadzór nad jakością wody w 9 studniach publicznych (awaryjnych), znajdujących się w Ostródzie, pod względem stanu technicznego i pod względem jakości wody, przeprowadziło PWiK w Ostródzie. Wykonane badania mikrobiologiczne wody w 3 studniach, mimo wielokrotnych dezynfekcji, wskazywały na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72 h). Skład fizykochemiczny wody ze względu na barwę, mętność, zapach nie odpowiada Rozporządzeniu Ministra Zdrowia. Zlikwidowano jedną studnię na ul. Jaracza ze względu na znaczne zanieczyszczenie mikrobiologiczne.

Studnie te, już od wielu lat traktowane są jako studnie awaryjne. Woda pochodząca z tych studni, z uwagi na zasilanie podskórne lub pochodzące z płytkich warstw wodonośnych, jest niestabilna jakościowo, a ponadto jest obciążona dużym ryzykiem pojawienia się w nich skażeń bakteriologicznych, szczególnie groźnych dla zdrowia ludzi.

2.5.3 Rozbudowa sieci wodociągowej

Miejscowość	Nazwa wodociągu	Długość sieci (m)	Liczba ludności	uwagi
Jurki	Łączno	631	-	pE
Bogaczewo, Niebrzydowo	Maliniak	725	-	PE
Kalnik	Kalnik	530	-	PE
Gierzwałd	Gierzwałd	120	-	PE
Dąbrówno ul. Słoneczna	Dąbrówno	150	-	PE
Nowe Mieczysławy- Bieniasze	Miłakowo	1600	-	PE
Ostróda ul. Chrobrego, ul. Przemysłowa, ul. Paderewskiego	Ostróda	953	-	PE

Miłomłyn, Malinnik	Miłomłyn	1689,5	-	PE
Stare Jabłonki Kątno	Stare Jabłonki	439		PE
Tyrowo ul. Lazurowa	Tyrowo	1641	-	PE
Samborowo ul. Przemysłowa, ul. Spółdzielcza	Samborowo	1821	-	PE

Rozwój wodociągów sieciowych na wsi jest bardzo korzystny, ponieważ zapewnia powszechny dostęp ludności do wody oraz stałą kontrolę jakości spożywanej wody. Zauważalna jest tendencja likwidowania małych, przestarzałych ujęć na rzecz budowy dużych magistrali wodnych spinających 2-3 ujęcia wody i zaopatrujących wiele miejscowości.

Stopień zwodociągowania na terenie powiatu ostródzkiego – zgodnie z danymi uzyskanymi w 2020 roku od administratorów ujęć:

M. Ostróda	- 99,4 %
Gm. Ostróda	- 99,2 %
M. Morąg	- 100 %
Gm. Morąg	- 99,5 %
M. Miłomłyn	- 100%
Gm. Miłomłyn	- 89,7 %
M. Miłakowo	- 100 %
Gm. Miłakowo	- 89,7 %
Gm. Dąbrówno	- 99,0 %
Gm. Grunwald	- 99,9 %
Gm. Małdyty	- 97,6 %
Gm. Łukta	- 92,2 %

Z wody wodociągowej na terenie powiatu ostródzkiego korzysta 101865 mieszkańców – 98%, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych.

Na terenie powiatu w dalszym ciągu istnieją miejscowości, gdzie ludność korzysta **ze studni przydomowych o wątpliwej jakości wody do spożycia**. Są to:

gm. Miłomłyn

Bagieńsko, Faltyjanki, Piławki, Ziemaki, Gil Wielki, Ostrów Wielki, Kukła, Glimy, Lubień, Tarda, Barcinek, Wielimowo

gm. Małdyty

Gizajny, Kozia Wólka, Surzyki Wielkie, Rybaki, Sarna, Naświty, Głędy

gm. Łukta

Swojki, Białka, Dragolice, Strzałkowo, Maronie, Skwary, Niedźwiady, Markuszewo, Szeląg,

gm. Morąg

Piłąg, Prošno

gm. Miłakowo

Niegławki, Pawelki, Pojezierce, Warkalki

gm. Grunwald

Rzepki, Jędrychowo, Lipowa Góra

gm. Ostróda

Nowa Gierłoż, Przyładek, Mała Ruś, Buńki, Gąski, Czarny Róg, Czerwona Karczma, Nowy Folwark

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. art. 3.1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 139), **zadaniem własnym gminy jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę** i zbiorowe odprowadzenie ścieków. Od samorządów należy oczekiwać rozwiązania problemu poprzez zapewnienie mieszkańcom gminy wody do spożycia o właściwym składzie mikrobiologicznym i fizykochemicznym.

Należy podjąć wszelkie działania mające na celu zaopatrzenie mieszkańców miejscowości niezwodociągowanych w sieć wodociągową zbiorowego zaopatrzenia, ze względu na wątpliwą jakość wody pozyskiwaną z przydomowych ujęć.

2.6. Usuwanie nieczystości stałych i płynnych

Na terenie powiatu ostródzkiego zadania samorządów dotyczące gospodarowania odpadami przejął Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”.

Wykaz operatorów odbierających odpady komunalne z terenu Związku Gmin „Czyste Środowisko”

1. Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o. w Morągu,
2. PUK Sp. z o.o. w Pasłęku,
3. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Rudno Sp. z o.o. w Ostródzie,
4. Transport Usług Komunalnych Edward Górtowski z Wołowna
5. „Remondis Olsztyn Sp. z o.o. w Olsztynie.

W miastach i w niektórych większych wioskach prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

Podczas kontroli przeprowadzanych w nadzorowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczącej odbioru odpadów komunalnych.

Nieczystości stałe wywożone są na składowisko odpadów w Rudnie (gm. Ostróda), na którym działa Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych, w którego skład wchodzi: hala segregacji odpadów, kwatera balastu, zbiorniki odciekowe i wód drenazowych, wiata na sprzęt mechaniczny, plac pod kompostownię przyzmy, osadniki piasku. Zakład powstał z inicjatywy Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko” reprezentowany przez 19 samorządów na Warmii i Mazurach. Na składowisko trafiają odpady komunalne od ponad 200 000 mieszkańców.

Skanalizowanie miejscowości w powiecie przedstawia się następująco – zgodnie z danymi uzyskanymi w 2020 roku od urzędów miast i gmin:

m. Ostróda	ok. 99,0 %
m. Morąg	ok. 100,0 %
m. i Gm. Miłakowo	ok. 40,0 %
m. Miłomłyn	ok. 80,0 %
Gm. Ostróda	ok. 88,6 %
Gm. Grunwald	ok. 53,3 %
Gm. Dąbrówno	ok. 46,5 %
Gm. Morąg	ok. 50,0 %
Gm. Łukta	ok. 93,0 %
Gm. Małyty	ok. 44,7 %
Gm. Miłomłyn	ok. 31,8 %

3. Wystosowano pisma interwencyjne, wystąpienia PPIS w Ostródzie:

Wystąpienia

1. Urzędy miast i gmin – dot. udostępniania fontann typu „dry plaza” w czasie trwania stanu epidemii.
2. Ośrodki kultury i biblioteki – dot. funkcjonowania obiektów w czasie trwania epidemii.
3. Stowarzyszenie ZLOTU – dot. ustalenia zasad przeprowadzenia szkolenia w trakcie trwania epidemii.
4. Urzędy miast i gmin – dot. prośby o podjęcie działań informacyjnych w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
5. Mazurskie Centrum Szkoleń w Ostródzie – dot. zasad przeprowadzania szkoleń w czasie trwania stanu epidemii.
6. Urzędy miast i gmin, ośrodki wypoczynkowe, spółdzielnie mieszkaniowe – dot. wytyczne dla funkcjonowania placów zabaw w czasie trwania stanu epidemii.
7. Ostródzki Klub Sportowy „Sokół” – dot. przyjmowania zorganizowanych grup kibiców.
8. Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie – wspólne kontrole z funkcjonariuszami Policji związane z przestrzeganiem przepisów dotyczących stanu epidemii.
9. Urząd Miasta i Gminy Morąg – dot. zasad przewozu dzieci do szkół w „strefie czerwonej”.
10. Urząd Gminy Grunwald – dot. organizacji posiedzeń Rady Gminy w trakcie trwania stanu epidemii
11. Biuro Rzecznika Praw Pacjenta – dot. informacji nt. wywiązywania się podmiotów leczniczych z nakazów PPIS w Ostródzie.
12. Obiekty noclegowe – dot. informacji nt. działania w związku z wystąpieniem stanu epidemii.
13. Zakłady pogrzebowe – dot. informacji nt. działania w związku z wystąpieniem stanu epidemii, w tym wytycznych przy postępowaniu ze zwłokami osób z Covid-19.
14. Szpital Ostróda – dot. oczyszczania ścieków z terenu „jednoimiennego szpitala zakaźnego”.
15. MABK Sp. z o.o. w Ostródzie – dot. zasad działania targowiska miejskiego w Ostródzie w czasie trwania stanu epidemii.
16. Parafia Jarnołtowo – dot. przykościelnego cmentarza – budowa kolumbarium.
17. Sklep NeoNET ul. Jana Pawła II 9 w Ostródzie – dot. działalności w galerii handlowej w czasie trwania stanu epidemii.
18. Park trampolin ul. Grunwaldzka 55 w Ostródzie –dot działalności w czasie trwania stanu epidemii.
19. MDK Morąg – dot. zajęć nauki tańca w czasie trwania stanu epidemii.
20. DPS-y – dot. przeprowadzenia badań z instalacji wody ciepłej w kierunku *Legionella* sp.

Pisma interwencyjne

W roku 2020 zanotowano 19 wniosków o interwencje – z czego 12 przekazano zgodnie z kompetencjami urzędów, w tym:

1. Budynek mieszkalny ul. Leśna 4 w Morągu – dot. niewłaściwej gospodarki odpadami i nieporządku na posesji – przekazano do urzędu Miasta i Gminy Morąg, Straż miejska podjęła interwencję,

2. Budynek mieszkalny ul. Chrobrego 6 w Ostródzie – dot. niewłaściwego zabezpieczenia sanitarnego w czasie stanu epidemii, pracowników budowlanych na terenie budynku – pismo do administratora budynku,
3. Budynek mieszkalny ul. Grunwaldzka 19e/8 w Ostródzie – dot. uciążliwości odorowych i rozprzestrzeniania się insektów – pismo do administratora, zalecono zwiększyć częstotliwość sprzątanania i dezynfekcji powierzchni wspólnych w budynku,
4. Miejska komunikacja autobusowa w Ostródzie – dot. nieprzestrzegania obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią przez pasażerów – zwrócono się do Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie o wzmożenie kontroli w komunikacji miejskiej,
5. Budynek mieszkalny Słonecznik 28 – dot. nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi – Burmistrz Miasta i Gminy Morąg
6. Dąbrówno ul. Nadbrzeżna i ul. Krótka – dot. nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi na dz. Nr 276 – Wójt Gminy Dąbrówno,
7. Dot. plagi much z fermy drobiu w Osiekowie – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Olsztynie,
8. Morąg ul. Mickiewicza 30 – dot. niewłaściwej gospodarki odpadami komunalnymi – Burmistrz Miasta i Gminy Morąg,
9. Małdyty plaża nad jeziorem Ruda Woda – dot. niewłaściwej gospodarki odpadami komunalnymi – Wójt Gminy Małdyty,
10. Ostróda ul. Wąska 1/7 – dot. notorycznego zalewania łazienki – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Ostródzie,
11. Dom pomocy rodzinnej Worliny 13 – dot. niewłaściwych warunków traktowania pensjonariuszy – wyjaśniono, iż właściwym organem w tej sprawie jest miejscowy wójt/burmistrz,
12. Ostróda ul. Jana Pawła II 7 - dot. uciążliwości zapachowych z lokalu gastronomicznego – Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Natomiast 7 zrealizowano bezpośrednio:

1. Budynek mieszkalny ul. Chrobrego 6 w Ostródzie – dot. obecności gryzoni w piwnicy budynku; wizja lokalna, nie stwierdzono obecności gryzoni,
2. Instalacja produkcji środka do użyźniania gleby w Gierzwałdzie – dot. zanieczyszczenia gleby patogenami chorobotwórczymi; wizja lokalna, nie stwierdzono zagrożenia dla ujęć wody i cieków wodnych,
3. Studio Figura ul. Grunwaldzka 4 w Ostródzie – dot. nielegalnego działania i nieprawidłowego zabezpieczenia sanitarnego w czasie epidemii; pouczono telefonicznie oraz w wiadomości email o zasadach bezpieczeństwa obowiązujących w czasie epidemii,
4. Dot. nieprawidłowości przy transporcie zwłok ze szpitala w Ostródzie – na podstawie dokumentacji fotograficznej, nie stwierdzono nieprawidłowości, przesłano odpowiedź,
5. Pole namiotowe „Pod sosnami” w Starych Jabłonkach – dot. nie zachowania limitu osób w czasie stanu epidemii – skontaktowano się telefonicznie z administratorem pola namiotowego, pouczono o obowiązujących zasadach bezpieczeństwa sanitarnego,
6. Budynek mieszkalny ul. Kwiatowa 11 w Morągu – dot. budowy wiat śmietnikowych, udzielono informacji odnośnie prawidłowego umiejscowienia gniazd śmietnikowych względem budynków mieszkalnych,

7. Miejska komunikacja autobusowa w Ostródzie – dot. nieprzestrzegania obostrzeń sanitarnych związanych z epidemią przez kontrolerów biletów – zalecono, aby dyspozytorzy komunikacji miejskiej zwrócili szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów sanitarnych przez pracowników.

2. Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

W 2020 roku skontrolowano 360 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz przedmiotów użytku. Przeprowadzono 495 kontroli, z których sporządzono protokoły kontroli. Na podstawie „Arkuszy oceny zakładu” sklasyfikowano 219 obiektów. Zakres kontroli obejmował: stan techniczno – sanitarny zakładu, higienę produkcji, dystrybucji i sprzedaży, zarządzanie zakładem, kontrolę wewnętrzną i systemy zarządzania bezpieczeństwem żywności. Według tych kryteriów oszacowano kategorię ryzyka obiektów.

Na terenie powiatu nadzorem objęto obiekty ruchome i tymczasowe działające w trakcie okazjonalnej imprezy:

-Targi "Mazurskie Agro Show", ul. Grunwaldzka 55, „Arena Ostróda”

Przeprowadzono łącznie kontroli sanitarnych –**10**, Nie stwierdzono nieprawidłowości:

W obiektach żywnościowo-żywnościowych w 2020 r. w ramach Wojewódzkiego Programu Kontroli Tematycznych przeprowadzono kontrole sanitarne dotyczące:

1. Nadzoru nad zakładami produkującymi żywność gotową do spożycia (RTE) w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej żywności oraz egzekwowania zasad systemu HACCP

Przeprowadzono **3** kontrole (2 w zakładach produkcji żywności i 1 w zakładzie żywienia zbiorowego) Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

2. Nadzoru nad przedsiębiorcami prowadzącymi sprzedaż „na odległość” suplementów diety, głównie w aspekcie sprzedaży niedozwolonych produktów.

Na terenie PSSE Ostróda funkcjonuje 1 obiekt prowadzący sprzedaż internetową suplementów diety. Dokonano w roku 8 razy przeglądu strony internetowej przedsiębiorcy oraz przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzono w ofercie środków spożywczych niedozwolonych.

3. Nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie alergenów wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego

Przeprowadzono 1 kontrolę zakładu produkcyjnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie znakowania wyrobów gotowych, alergeny oznakowane za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego ją od reszty wykazu składników.

4. Nadzoru nad weryfikacją dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka - badania właścicielskie w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych: przeprowadzono 5 kontroli tematycznych producentów żywności, kontrola wewnętrzna w zakładach i badania właścicielskie prowadzone.

W ramach nadzoru nad obrotem grzybami świeżymi przeprowadzono **7** kontroli tematycznych punktów sprzedaży grzybów leśnych na 2 funkcjonujących targowiskach w Ostródzie i Morągu.

Na targowiskach zatrudnieni są klasyfikatorzy grzybów, którzy dokonują oceny grzybów wydają atesty na grzyby świeże.

Zgodnie z planem poboru próbek pobrano 1 próbkę grzybów świeżych

-Udzielono informacji osobom zgłaszającym się do PSSE w przypadku wątpliwości dotyczących rozpoznania grzybów.

W 2020 r. w ramach wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością System RASFF otrzymano łącznie 54 powiadomienia w tym krajowe -29, KE - 17 i powiadomienia o niezgodności - 8, w związku z którymi przeprowadzono 13 kontroli interwencyjnych w 10 miejscach obrotu żywnością, 1 zakładzie żywienia zbiorowego otwartego i 1 zakładzie produkcyjnym, uzyskano 117 informacji telefonicznych.

Do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego (WPK) Systemu RASFF wygenerowano powiadomienie własne w związku ze stwierdzeniem w badaniach laboratoryjnych przekroczenia NDP pozostałości pestycydu dimetoatu w ilości $0,25 \pm 0,13$ mg/kg. w próbce „Kapusta pekińska” pobranej do badań z obrotu w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Produkt nie występował już w obrocie na terenie powiatu ostródzkiego. Przekazano informację o powyższym do PPIS nadzorującego producenta kapusty pekińskiej.

Przeprowadzono również 8 kontroli interwencyjnych w związku z wniesionymi do PPIS wnioskami i informacjami w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych i przygotowywanych potraw - 4 oraz niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów - 4. W 1 przypadku dotyczącym niewłaściwej jakości środków spożywczych, zażalenie zostało potwierdzone. W stosunku do osób odpowiedzialnych wszczęto postępowanie administracyjne, wyegzekwowano poprawę.

W 2020 roku w ramach współpracy z organami kontrolnymi: Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Policja, Inspekcja Weterynaryjna przeprowadzono wspólne kontrole i wizytacje zakładów żywnościowych:

-Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa – 4 kontrole producentów produkcji pierwotnej.

-Policja - 55 wizytacji obiektów żywnościowo - żywnościowych w zakresie kontroli przestrzegania wymogów bezpieczeństwa epidemicznego COVID-19.

-Inspekcja Weterynaryjna.- działania kontrolne wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną prowadzone na targowiskach miejskich w Ostródzie i Morągu w związku z rozprzestrzeniającym się Afrykańskim Pomorem Świń - 16 wizytacji w ciągu roku nie zakończonych sporządzeniem protokołu- nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2020 roku powstały 34 nowe obiekty żywnościowo – żywnościowe. Przed przystąpieniem do działalności we wszystkich obiektach przeprowadzane były kontrole sanitarne, wystawiono decyzje zatwierdzające i wpisano obiekty do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

Zakłady produkcji żywności w 2020r. to:

- 3 wytwórnie lodów,
- 16 automatów do lodów,
- 13 piekarni,
- 8 ciastkarni,

- 2 zakłady garmażeryjne,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych,
- 1 wytwórnia substancji dodatkowych
- 1 zakład kiszenia kapusty
- 86 innych wytwórni żywności w tym i 83 obiektów produkcji pierwotnej.

W obiektach tych przeprowadzono łącznie kontrole sanitarnych – **78**,

- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **34** obiekty,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **12** decyzji administracyjnych,
- ✓ nałożono – **1** mandat na kwotę – **200 zł**.

Przyczyny nałożenia mandatów

- wyposażenie pomieszczeń brudno utrzymane (szafki, regały)
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych, magazynowych i socjalnych (ściany, sufity, drzwi, posadzki, okna),
- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, blaty produkcyjne, szafki bhp, regały),
- zniszczony, wyeksploatowany sprzęt produkcyjny,
- uszkodzone otwory wentylacyjne,
- brak osłon na punktach świetlnych.,

Nadzór nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną.

-liczba przeprowadzonych kontroli – **13**, do rejestru zakładów wpisano **17** nowych obiektów produkcji pierwotnej.

Obiekty obrotu żywnością:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontrole sanitarnych – **180**,
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **66** obiektów,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **23** decyzje administracyjne,
- ✓ nałożono – **9** mandatów na kwotę – **1700 zł**

Przyczyny nałożenia mandatów:

- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP, niesystematyczne prowadzenie dokumentacji w tym zakresie,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych,
- brak identyfikowalności artykułów spożywczych,
- artykuły spożywcze sprzedawane luzem niezabezpieczone przed możliwością zanieczyszczenia,
- występowanie w obrocie artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- nieporządek w pomieszczeniach sprzedaży, magazynowych i socjalnych.

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi),

- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, szafki, regały), -nieprzestrzeganie
- zniszczone, wyeksploatowane wyposażenie stanowiska sprzedaży mięsa i wędlin,
- przy punkcie wodnym brak warunków do ociekania umytego sprzętu,

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, w tym małej gastronomii:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontrole sanitarnych – **148**; w tym małej gastronomii - **66**
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano - **89** obiektów; w tym małej gastronomii – **39**,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano - **22** decyzje administracyjne; w tym w małej gastronomii – **9**,
- ✓ nałożono **9** mandatów na kwotę – **2 100 zł** w tym w małej gastronomii **5** mandatów na kwotę **1 200 zł.**

Przyczyny nałożenia mandatów:

- nieporządek w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, socjalnych, zagracone pomieszczenia,
- wyposażenie pomieszczeń brudno utrzymane (urządzenia chłodnicze, szafki),
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych,
- występowanie w artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- brak właściwej segregacji w urządzeniach chłodniczych
- wykorzystywanie w produkcji jaj – brak warunków do dezynfekcji jaj,
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,
- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP, niesystematyczne prowadzenie dokumentacji w tym zakresie.

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi, okna),
- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, blaty produkcyjne, szafki bhp),
- zniszczony, wyeksploatowany sprzęt produkcyjny
- uszkodzone otwory wentylacyjne,
- niezabezpieczone przewody elektryczne
- brak osłon na punktach świetlnych.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego:

- ✓ przeprowadzono łącznie kontrole sanitarnych – **69**
- ✓ w tym **25** kontrole nad warunkami higieniczno-sanitarnymi bloków żywienia w **25** placówkach zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- ✓ na podstawie arkuszy oceny zakładu sklasyfikowano – **30** obiektów,
- ✓ w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydano – **7** decyzji administracyjnych,
- ✓ nałożono – **1** mandat na kwotę – **200 zł**

Przyczyny nałożenia mandatów:

- występowanie artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia,
- brak identyfikowalności artykułów spożywczych,
- nieprzestrzeganie procedur GHP i GMP oraz systemu HACCP, niesystematyczne prowadzenie dokumentacji w tym zakresie,
- wykorzystywanie pomieszczeń niezgodnie z przeznaczeniem,
- krzyżowanie się dróg „czystej” z „brudną”.

Nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego i dokumentacji:

- zły stan techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi, okna),
- zły stan techniczny wyposażenia (urządzenia chłodnicze, blaty produkcyjne, regały, szafki bhp)

Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu tymi materiałami

Na terenie powiatu działało łącznie **35** obiektów prowadzących działalność w zakresie produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:

- 2 zakłady produkcyjne,
- 3 hurtownie,
- 30 sklepów.

W 2020 r. przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną obiekcie obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością dotyczącą nadzoru nad egzekwowaniem obowiązku wdrożenia dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) na wszystkich etapach dystrybucji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Ocenie podlegała dokumentacja (deklaracje zgodności, dokumenty dostaw) i znakowanie produktów. Nie stwierdzono nieprawidłowości

Miejsca obrotu kosmetykami

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 19 kontroli sanitarnych:

- 1 kontrolę tematyczną w związku z realizacją nadzoru nad produktami kosmetycznymi dotyczącego bezpieczeństwa występujących w obrocie wybielaczy do zębów w pastach do zębów oraz poziomu zawartości środka konserwującego metyloizotiazolinonu w produktach kosmetycznych spłukiwanych,
- 2 kontrole tematyczne dotyczące występowania w sprzedaży „odżywek do paznokci” zawierających w wykazie składników formaldehyd.
- 16 kontroli interwencyjnych w związku ze zgłoszeniem w systemie RAPEX dotyczącym informowania o niezgodnych kosmetykach.

Badania laboratoryjne

W roku 2020 na terenie powiatu do badań pobrano **135** próbek. Próbki badane były do badań w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizyko - chemicznych oraz oceny znakowania suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogacanych. W ramach urzędowej kontroli żywności zbadano **133** próbek, w ramach monitoringu **23** (w tym **21** próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu jednocześnie).

Próbki pobierano zgodnie z planem i wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Pierwotnie plan pobierania próbek był większy, ale z uwagi na wystąpienie epidemii COVID-19 Główny Inspektorat Sanitarny dokonał korekty i zmniejszył plan do 120 próbek.

Dodatkowo, poza planem, pobrano:

- 5 próbek jaj – badanie mikrobiologiczne (*Salmonella*),
- 10 próbek lodów z automatu – badanie mikrobiologiczne – badanie akcyjne.

Badania przeprowadzono w akredytowanych laboratoriach, głównie w Laboratorium Badań Środowiskowych i Żywności – Oddział Badania Żywności, Przedmiotów Użytku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie:

- zanieczyszczenia mikrobiologiczne - 87 próbek środków spożywczych,
- oznaczenie zanieczyszczenia azotanami – 1 próbka,
- oznaczenia poziomu metali szkodliwych dla zdrowia - 8 próbek,
- oznaczenia zawartości dozwolonych substancji dodatkowych – 6 próbek,
- oznaczenia zawartości mikotoksyn – 3 próbki,
- oznaczenia zawartości WWA – 2 próbki,
- oznaczenia zawartości witamin, składników mineralnych w suplementach diety – 3 próbki,
- oznaczenie zawartości substancji wzbogacających w napojach mlecznych – 1 próbka,
- oznaczenie parametrów jęlczenia w tłuszczach – 1 próbka.

W WSSE w Olsztynie zbadano również próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w kierunku migracji globalnej w wyrobach z tworzyw sztucznych – opakowaniu plastikowym do wyrobów garmażeryjnych..

Badania przeprowadzono także w innych akredytowanych laboratoriach: WSSE w Białymstoku, WSSE w Rzeszowie, WSSE w Warszawie, WSSE w Lublinie, WSSE w Szczecinie, WSSE w Łodzi w kierunkach:

- wykrycia pozostałości pestycydów – 11 próbek,
- stwierdzenia obecności organizmów genetycznie modyfikowanych GMO – 2 próbki,
- zawartości kwasu erukowego w oleju rzepakowym – 1 próbka,
- zawartości 3-MCPD i estrów glicydołu w tłuszczu roślinnym – 1 próbka,
- napromieniania żywności – 3 próbki,
- migracji bisfenolu w puszkach metalowych lakierowanych przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 1 próbka.

We wszystkich próbkach zbadanych w ramach urzędowej kontroli żywności, zgodnie z wytycznymi GIS, zbadano również dodatkowe parametry: organoleptykę, znakowanie oraz w wybranych produktach zawartość zanieczyszczeń organicznych, mineralnych, fizycznych i obecność szkodników.

W ramach kontroli jakości tłuszczów smaźalniczych zbadano jakość tłuszczu do smażenia produktów typu fast-food w zakładzie małej gastronomii.

W w/w tłuszczu oznaczono zawartość związków polarnych za pomocą testera tłuszczów TESTO 270 - wyniki nie budziły zastrzeżeń.

Szczegółowej ocenie znakowania poddano 3 próbki suplementów diety, 1 próbkę środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz 1 próbkę żywności wzbogacanej (napój mleczny wzbogacany w witaminy i minerały).

W 2020 r. zakwestionowano 20 próbek (15% próbek pobranych) ze względu na:

- zanieczyszczenia mikrobiologiczne w lodach z automatu – 15 próbek,
- zanieczyszczenia mikrobiologiczne w ciastkach z kremem – 3 próbki
- przekroczenie NDP środków ochrony roślin - pestycydów w kapuście pekińskiej – 1 próbka,
- nieprawidłowości w znakowaniu środka spożywczego specjalnego przeznaczenia medycznego – 1 próbka.

Podział próbek na kierunki badań w jakich dokonywano badania.

Kierunek badania próbek	Liczba próbek zbadanych	Liczba próbek zakwestionowanych
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	87	18
Badania fizyko-chemiczne	47	1
Cechy organoleptyczne	100	-
Znakowanie	115+4 *	1*
Zanieczyszczenia biologiczne i fizyczne	7	-

*- znakowanie tzw. „żywności prozdrowotnej”: suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środków spożywczych wzbogacanych.

Próbki do badań, jak i w poprzednich latach, pobierano przede wszystkim w punktach obrotu żywnością i materiałami do kontaktu z żywnością (sklepy spożywcze, przemysłowe, apteki, hurtownie), ale również w zakładach produkcyjnych: ciastkarniach, piekarniach, wytwórniach lodów, automatach do lodów, zakładzie garmażeryjnym, u rolników. Nadzorem objęto produkty krajowe, producentów z UE jak również pochodzące z importu z krajów trzecich.

68 próbek pobrano od producentów z powiatu ostródzkiego.

W 2020 r. w 11 obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonano oceny sposobu układania jadłospisów. Ocenie podlegał dobór produktów, urozmaicenie potraw, różnorodność stosowanych technik kulinarnych, zestawienie kolorystyczne i smakowe występujących w żywieniu potraw oraz przestrzeganie zasad racjonalnego żywienia oraz przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Oceny dokonano w następujących obiektach:

- 2 w bloku żywieniowym w szpitalach,
- 5 w stołówkach szkolnych,
- 4 w stołówkach przedszkolnych.

Jakości żywienia nie kwestionowano, przekazano jedynie do dyrektorów placówek zalecenia i rekomendacje dotyczące:

- zapewnienia porcji mleka i przetworów mlecznych w posiłkach,
- zapewnienia porcji produktów zbożowych w posiłkach podstawowych,
- zapewnienia porcji owoców i warzyw w każdym posiłku,

3. Higiena Pracy

W 2020 r. kontrole sanitarne przeprowadzono w 31 zakładach. Stwierdzane uchybienia to:

- o Niewłaściwy stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń i urządzeń (pomieszczenia socjalne)

- 18

- Przeprowadzenie badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy – 8
- Obniżenia wartości NDN/NDS do możliwie najniższej wartości: 3
- Brak rejestru prac i pracowników narażonych na działanie procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym - 1
- Brak apteczek pierwszej pomocy -1
- Uchybienia w zakresie substancji chemicznych i mieszanin (dot. wprowadzania do obrotu) - 2
- Brak odpowiedniej ilości indywidualnych zamykanych szafek przeznaczonych do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracownika - 1
- Brak pomieszczenia szatni – 1
- Niewłaściwy stan sanitarnohigieniczny pomieszczeń pracy – 1

W celu wyegzekwowania właściwych warunków pracy wydano 18 decyzji administracyjnych.

W większości zakładów uzyskano poprawę. Z wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wynika, że w 3 zakładach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych normatywów higienicznych tych czynników. Ogółem w warunkach narażenia zawodowego zatrudnionych jest 725 pracowników, w tym 723 pracuje w narażeniu na hałas.

Zakłady, w których stężenia i natężenia czynników szkodliwych znacznie przekraczają wartości dopuszczalne, to:

- Polskie Mięso i Wędliny ŁUKOSZ Sp. z o.o. Ubojnia Drobiu
- Animex Foods Sp. z o.o. sp.k. Oddział w Morlinach
- TECH-BET Sp. z o.o. w Żabim Rogu

W 2020 r. w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (tzw. dopalaczy) nie przeprowadzono kontroli. Na terenie działania PPIS w Ostródzie nie stwierdzono punktów handlowych wprowadzającego do obrotu środki zastępcze tzw. dopalacze.

W 2020 r. nie odnotowano przypadku zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi tzw. dopalaczami oraz narkotykami.

Na terenie powiatu ostródzkiego w podmiotach wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne przeprowadzono 1 kontrolę. W wyniku przeprowadzonych czynności stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w opisach aukcji internetowych (reklamach) substancji chemicznych zaklasyfikowanych jako niebezpieczne nie zamieszczono klas lub kategorii zagrożenia do jakich należy dana substancja

- w opisach aukcji internetowych (reklamach) mieszanin chemicznych zaklasyfikowanych jako niebezpieczne nie zamieszczono rodzaju lub rodzajów zagrożenia określonych na etykiecie

W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego ww. uchybienia zostały wyeliminowane.

W zakładach stosujących w działalności zawodowej substancje i mieszaniny niebezpieczne, zagrożenia zawodowe związane są głównie z:

- produkcją wyrobów poliestrowych
- pracą w lakierniach
- pracą w zakładach prowadzących ubój zwierząt.

Kontrolę przeprowadzono w 7 zakładach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin.

W powiecie ostródzkim znajdują się 4 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorsy narkotyków kat. 3, w tym w jeden wprowadza również prekursorsy kat. 2.

W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli w podmiotach wprowadzających do obrotu prekursorsy narkotyków kat. 3, w tym w jeden wprowadza również prekursorsy kat. 2.

Według prowadzonej ewidencji w naszym powiecie 32 podmiotów wprowadza do obrotu produkty biobójcze. W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

Czynniki rakotwórcze w środowisku pracy tj. pył drewna, azbest, sadze kominowe, występują w 47 zakładach pracy. W zakładach tych przeprowadzono 10 kontroli. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie czynników rakotwórczych:

-brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

7 lutego 2020 r. ukazało się Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 stycznia 2020r. zmieniające Rozporządzenie w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. 2020, poz. 197). Rozporządzenie wprowadzono w celu wdrożenia do krajowego prawodawstwa dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2398 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniającej dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy.

Zmiany w wykazie czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym dotyczą przede wszystkim pyłów drewna oraz prac związanych z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy. W przypadku pyłów drewna, zgodnie z nowym Rozporządzeniem, działanie rakotwórcze lub mutagenne mają wszystkie prace związane z narażeniem na pyły drewna (do tej pory dotyczyło to tylko pyłów drewna twardego). Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy natomiast stanowią nowo wprowadzony punkt w znowelizowanym wykazie. W związku z opisaną zmianą w indeksie zagrożeń uwzględniono nowe zakłady sklasyfikowane w PKD: 16 oraz 31.

W 2020 r. przeprowadzono 7 kontroli w zakładach, gdzie występuje narażenie pracowników na czynniki biologiczne. Liczba osób pracujących w narażeniu na te czynniki wynosiła 1452 w grupie 2 i 75 w grupie 3. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2020 r. stwierdzono 5 chorób zawodowych:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza – 4;
- przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat – 1.

W związku z wystąpieniem pandemii wywołanej przez wirusa SARS-CoV-2 powodującego ostrą chorobę układu oddechowego – COVID-19 od marca 2020 r. Higieny Pracy wspomagała Sekcja Epidemiologii. Ponadto przeprowadzono 5 kontroli dot. przestrzegania przepisów prawa odnoszących się do obowiązującego w Polsce stanu epidemii tj. w szczególności do obowiązujących zasad uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

4. Higiena Dzieci i Młodzieży

Wszystkie obiekty oświatowo-wychowawcze posiadają podłączenie do wodociągu miejskiego bądź gminnego. 90 placówek posiada podłączenie do sieci kanalizacyjnej centralnej miejskiej bądź gminnej. 8 placówek posiada zbiornik bezodpływowy (szambo) oraz 2 placówki posiadają własną oczyszczalnię ścieków.

W 4 placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sanitarno-higienicznym. Wystawiono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł. Pozostałe placówki są utrzymane w należyтым porządku i czystości.

Obiekty w budowie:

- Hala sportowa z zapleczem sanitarnym przy Szkole Podstawowej w Idzbarku.

Placówki zlikwidowane:

- Niepubliczny Żłobek „Mam Talent” w Ostródzie,
- Niepubliczny Żłobek „Mali Giganci” w Ostródzie,
- Punkt Przedszkolny w Stębarku.

Placówki nowopowstałe:

- Szkolne:
 - Nie było,

- Sale gimnastyczne – nie było.
- Inne obiekty:
 - Niepubliczny Żłobek „Kraina Bajek” w Ostródzie,
 - Warsztaty Terapii Zajęciowej w Morągu.

Placówki przekształcone:

- Nie było.

Placówki nowe, działające od roku szkolnego 2020/2021:

- Niepubliczny Żłobek „Kraina Bajek” w Ostródzie,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Morągu.

W 2020 roku uzyskano poprawę:

- liczba wykonanych remontów bieżących – 49,
- liczba wykonanych remontów kapitalnych – 0,
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę umeblowania – 0,
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę oświetlenia – 3,
- liczba placówek, w których wymieniono urządzenia sanitarne – 1,
- liczba placówek, w których urządzono sanitariaty skanalizowane – 0.

W roku 2021 w celu uzyskania poprawy stanu sanitarnego i technicznego należałoby:

- wskazany remont kapitalny w 1 placówce:
 1. Szkole Podstawowej Nr 1 w Morągu,
- poprawić oświetlenie sztuczne w 2 placówkach:
 1. Szkole Podstawowej im. Ignacego Krasickiego w Elgnowie,
 2. Szkole Podstawowej w Stębarku.
- wymienić urządzenia sanitarne w 9 placówkach:
 1. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu-Filia w Bramce,
 2. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Tyrowie,
 3. Szkole Podstawowej Nr 1 im. Jana Pawła II w Morągu,
 4. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu,
 5. Szkole Podstawowej w Gierzwałdzie,
 6. Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4 w Ostródzie budynek przy ul. Kościuszki 22),
 7. Szkole Podstawowej w Szyldaku,
 8. Publicznej Szkole Podstawowej w Marwałdzie,
 9. Publicznej Szkole Podstawowej w Elgnowie.
- Przeprowadzić remont bieżący w 24 placówkach:
 1. Przedszkolu Samorządowym Nr 1 w Małdytach,
 2. Szkole Podstawowej w Żabim Rogu,
 3. Szkole Podstawowej w Gierzwałdzie,
 4. Szkole Podstawowej we Frygnowie,
 5. Publicznej Szkole Podstawowej w Dąbrównie,
 6. Szkole Podstawowej Nr 1 w Ostródzie,
 7. Szkole Podstawowej Nr 3 w Ostródzie,
 8. Szkole Podstawowej Nr 6 w Ostródzie,

9. Szkole Podstawowej w Brzydowie,
10. Szkole Podstawowej w Małdytach,
11. Szkole Podstawowej we Frygnowie,
12. Szkole Podstawowej w Elgnowie,
13. Szkole Podstawowej w Durągu,
14. Szkole Podstawowej w Miłomłynie,
15. Publicznej Szkole Podstawowej w Marwałdzie,
16. Publicznej Szkoła Podstawowa w Stębarku,
17. Zespole Szkół w Samborowie,
18. Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie,
19. Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Miłakowie,
20. Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 4 w Ostródzie,
21. Zespole Szkół w Mielnie,
22. Zespole Szkół w Tyrowie,
23. Zespole Szkół Licealnych w Morągu,
24. Zespole Szkół Zawodowych im. Staszica i Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie.

Na ww. placówki prowadzone jest postępowanie administracyjne.

5. Epidemiologia

Sytuację epidemiologiczną w powiecie ostródzkim w roku 2020 należy ocenić jako średnio dobrą (tabela nr 1).

W zakresie chorób, których występowanie wiąże się m.in. ze złym stanem sanitarno-higienicznym środowiska, nie zanotowano, podobnie jak w latach poprzednich, zachorowań na: dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę bakteryjną i WZW typu A.

W przypadku chorób, w których prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne, w roku 2020 nie wystąpiły zachorowania na tężec, błonicę, różyczkę, odrę, nagminne porażenie dziecięce oraz krztusiec. Odnotowano natomiast jeden przypadek zachorowania na świnkę.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki z rodzaju *Salmonella* w porównaniu z rokiem ubiegłym - 20,9 spadł do poziomu 14,4 w 2020 r. Najwięcej przypadków zostało zgłoszonych z gminy miejsko – wiejskiej Morąg 5 (współczynnik 20,7). Pozostałe zachorowania dotyczą: gminy wiejskiej Ostróda – 4 (24,8), gminy miejsko – wiejskiej Miłakowo - 2 (37,0) miasta Ostródy -2 (6,1); oraz po jednym przypadku w gminie Grunwald (17,7) i gminie Małdyty (16,0).

W roku 2020 na terenie powiatu ostródzkiego nie było zgłoszeń ognisk zatruc pokarmowych. Do PSSE w Ostródzie w roku 2020 zgłoszono 2 przypadki bakteryjnego zakażenia jelit wywołanego przez bakterie z rodzaju *Campylobacter* (miasto Ostróda 1 zachorowanie oraz gmina miejsko – wiejska Morąg – 1 zachorowanie). Zarejestrowano również 5 przypadków zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*, co w stosunku do roku ubiegłego (10 przypadków) oznacza znamienny spadek. Najwięcej przypadków zanotowano w Ostródzie – 3 zachorowania, w gminie wiejskiej Ostróda – 1 oraz w gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo – 1

Jednostki chorobowe	ogółem		WSPÓLCZYNNIK ZAPADALNOŚCI								
	zach.	wsp.	miasto. Ostróda	gm. Ostróda	gm. m-w. Miłomłyn	gm. w. Grunwald	gm. w. Dąbrówno	gm. m-w. Morąg	gm. w. Łukta	gm. w. Małdyty	gm. m-w. Miłakowo
Borelioza	131	126,1	91,2	62,1	101,6	0,0	93,4	157,0	381,6	272,0	185,0
Płonica	16	15,4	33,4	6,2	40,7	0,0	0,0	8,3	0,0	0,0	0,0
Ospa wietrzna	133	128,0	94,3	111,7	40,7	159,6	116,7	301,7	67,3	0,0	37,0
Róża	5	4,8	6,1	6,2	0,0	0,0	46,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Różyczka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych	3	2,9	6,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Posocznica	3	2,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
WZW B	5	4,8	9,1	0,0	0,0	0,0	23,3	4,1	0,0	0,0	0,0
WZW C	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00
Świnka	1	1,0	0,0	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grypa (potwierdzona laboratoryjnie)	80	77,0	155,1	86,9	0,0	17,7	23,3	37,2	67,3	16,0	0,0
Zatr. pok. Salmonella	15	14,4	6,1	24,8	0,0	17,7	0,0	20,7	0,0	16,0	37,0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Campylobacter (A04.5)	2	1,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0	0,0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez E. coli biegunkotwórczą (A4.0-2)	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	8	7,7	0,0	24,8	0,0	0,0	0,0	16,5	0,0	0,0	0,0
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	184	177,1	270,6	111,7	20,3	35,5	23,3	140,5	44,9	240,0	407,1
Pokąsania przez zwierzęta	139	133,8	142,9	136,5	81,3	35,5	163,4	115,7	224,5	176,0	148,0
Osoby zaszczepione przeciwko wściekliznie	40	38,5	36,5	62,1	40,7	17,7	46,7	16,5	112,2	48,0	18,5
Kiła	5	4,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	32,0	18,5
Rzeżączka	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nowo wykryte zakażenia HIV	2	1,9	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,4	0,0	0,0
Covid-19	4270	4109,9	5087,0	4685,4	3598,3	2305,8	3058,6	3987,8	3771,0	2735,6	1850,5

przypadek. W 2020 r. nie zgłoszono żadnego przypadku zakażenia jelitowego wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą .

W roku 2020 w stosunku do roku ubiegłego (67 przypadków -2019) odnotowaliśmy ogromny spadek zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rota-, adeno- oraz

norowirusy - 8 przypadków w 2020 (współczynnik – 7,7) . Zachorowania wystąpiły po równo w Ostródzie – 4 przypadki oraz w gminie miejsko – wiejskiej Morąg – 4 przypadki.

W 2020 r. –zanotowaliśmy duży spadek zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu -184 przypadki w stosunku do roku poprzedniego – 424 przypadki. Największe wartości współczynnika zapadalności odnotowano w Ostródzie (270,6), gminie Łukta (224,5), gminie Małdyty (176,0), gminie Dąbrówno (163,44), gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo (148, 04), gminie miejsko – wiejskiej Morąg (115, 7), gminie wiejskiej Ostróda (111,7), gminie Grunwald (35,5) oraz w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn 920,3). Współczynnik zapadalności w przypadku ospy wietrznej spadł ponad czterokrotnie z poziomu 577,8 w 2019 r. do poziomu 128,0 w roku 2020 r.. Największy spadek zachorowań na ospę wietrzną odnotowano w gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo (37 krotny, z poziomu 1395,8 do poziomu 37,0w roku sprawozdawczym), w gminie Małdyty (30 krotny) w gminie Dąbrówno (ponad ośmiokrotny spadek) w gminie Łukta (ponad siedmiokrotny), w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn (ponad sześciokrotny), w Ostródzie ponad pięciokrotny spadek, prawie pięciokrotny w gminie Ostróda oraz ponad dwukrotny w gminie miejsko – wiejskiej Morąg. Jedynie w gminie Grunwald odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną z poziomu 106,5 do poziomu 159,6. Zachorowania dotyczyły głównie dzieci w wieku przedszkolnym.

Każdego roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie notuje zachorowania na wirusowe lub bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Ogółem w roku 2020 potwierdzono 3 takie przypadki, co w stosunku do roku poprzedniego (11 przypadków) oznacza spadek: 2 przypadki zachorowań wystąpiły w Ostródzie oraz 1 przypadek w gminie miejsko – wiejskiej Morąg .

Tereny powiatu ostródzkiego są gęsto zalesione, występuje dużo miejsc przejściowych między strefą lasu a polanami, łąkami, jeziorami. Tereny te są miejscem licznego występowania kleszczy. Wiąże się to z dużą ekspozycją mieszkańców naszego powiatu i osób odwiedzających nasz region na kleszcze. W każdym roku stwierdza się wysoką zapadalność na boreliozę. W roku 2013 współczynnik zapadalności wynosił – w roku 2017 – 168,0 (177 przypadków) a w roku 2018 - 158,1 (166 przypadków) w roku 2019 -203,7 (213 przypadków zachorowań). Rok 2020 charakteryzuje się znacznym spadkiem zachorowań na boreliozę – 131 przypadków (współczynnik 126,09). Największe współczynniki zapadalności odnotowano: w gminie Łukta (381,6), w gminie Małdyty (272,0), w gminie miejsko – wiejskiej Miłakowo (185,0) w gminie miejsko-wiejskiej Morąg (157,0) oraz w gminie miejsko – wiejskiej Miłomłyn (101,65. Najmniejszy współczynnik zapadalności na boreliozę odnotowała gmina wiejska Dąbrówno (93,4),w mieście Ostróda (91,2) oraz w gminie Ostróda (62,1). Nie odnotowano żadnego przypadku boreliozy w gminie Grunwald. W 2020 r. odnotowano natomiast 2 przypadki zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu, które dotyczyły miasta Ostróda i gminy Dąbrówno. Pracownicy sekcji epidemiologii w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostródzie w roku 2020 przeprowadzili 139 wywiadów epidemiologicznych z osobami pokąsanymi przez zwierzęta. Najwięcej wywiadów z osobami pokąsanymi przeprowadzono w mieście Ostróda – 47, w gminie miejsko-wiejskiej Morąg - 28 wywiadów, w gminie wiejskiej Ostróda - 22 wywiady, oraz w gminie Małdyty – 11 wywiadów . W przypadku 40 osób podjęto szczepienie przeciwko wściekliznie.

PSSE w Ostródzie odnotowała również 5 przypadków przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu B u mieszkańców powiatu ostródzkiego (wzrost z poziomu 3,8 w 2019 do 4,8 w 2020): 3 zachorowania w Ostródzie oraz po jednym zachorowaniu w gminie Dąbrówno i gminie miejsko – wiejskiej Morąg. Osoby z najbliższego otoczenia zostały profilaktycznie zaszczepione. Nie zarejestrowano w ubiegłym roku żadnego przypadku zachorowania na WZW typu C.

W roku sprawozdawczym lekarze podstawowej opieki zdrowotnej zgłosili 1627 przypadków zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę, co stanowi spadek w stosunku do roku poprzedniego (2227 przypadków). U części z tych osób pobrano wymazy w celu identyfikacji wirusa grypy. W sumie do PSSE w Ostródzie wpłynęło 80 przypadków potwierdzonej grypy. Najwięcej aż 51 z miasta Ostróda, 14 przypadków z gminy Ostróda), 9 przypadków, z gminy miejsko – wiejskiej Morąg, 3 przypadki z gminy Łukta oraz po jednym przypadku z gminy Małdyty, gminy Grunwald i gminy Dąbrówno.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostródzie w roku 2020 nie zgłoszono przypadków zachorowań na rzeżączkę, zgłoszono natomiast aż 5 przypadków kiły, co stanowi wzrost w stosunku do roku poprzedniego (0 przypadków w 2019). Dodatkowo zgłoszono 1 przypadek zakażenia wywołanego przez *Chlamydia trachomatis*.

W roku 2020 nie jeden potwierdzony przypadek zachorowania na Giardiozę (lambliozę).

W 2020 roku odnotowano również jedno zakażenie *Legionella pneumophila* oraz jeden przypadek botulizmu, który dotyczył mieszkańca gminy Grunwald. Zarejestrowano również jeden przypadek posocznicy i zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych wywołanych przez *Neisseria meningitidis*. Zachorowanie dotyczyło rocznego chłopca z Morąga.

W 2020 roku odnotowano także dwa przypadki posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*. Zachorowania dotyczyły 32-letniego mężczyzny z Morąga oraz prawie 70-letniej kobiety z Ostródy.

PSSE w Ostródzie rejestruje przypadki osób chorych na gruźlicę oraz nowo wykrytych zakażeń HIV u ludzi. W pierwszym przypadku do stacji zostało zgłoszonych 5 przypadków gruźlicy. Najwięcej przypadków -2 z gminy miejsko – wiejskiej Miłakowo, oraz po 1 przypadku z Ostródy, Morąga i gminy Dąbrówno. Osoby z kontaktu z chorymi na gruźlicę zostali objęci nadzorem epidemiologicznym.

W przypadku nowo wykrytych zakażeń HIV Stacja w Ostródzie zarejestrowała 2 osoby. Nie zgłoszono żadnego zachorowania na AIDS.

W grudniu 2019 r. w chińskim mieście Wuhan pojawiła się nowa jednostka chorobowa – COVID-19. Podejrzewa się, że koronawirus powodujący COVID-19 pochodzi prawdopodobnie od zwierząt, a odkąd infekcja przeniosła się na ludzi, patogen bez problemu transmitowany jest z człowieka na człowieka. Wirus szybko rozprzestrzenił się na terenie Chin, a następnie do zakażeń dochodziło na całym globie. Choroba ta przenosi się drogą głównie kropelkową, poprzez bliski kontakt z osobą zakażoną, a także przez dotknięcie skażonych powierzchni, a następnie dotknięcie okolic nosa, ust lub oczu. Najbardziej charakterystyczne są trzy objawy choroby COVID-19 – gorączka, suchy kaszel oraz duszności. Najczęściej jednak obok gorączki i kaszlu u pacjentów obserwuje się zmęczenie. Nie zawsze wspomniane symptomy występują, ponieważ choroba może przebiegać bezobjawowo lub powodować inne dolegliwości. Do pozostałych typowych objawów obserwowanych u osób chorych na COVID-19 należą: bóle gardła, bóle głowy, utrata węchu i smaku, bądź ich zaburzenie, zatłaczony nos, dreszcze, bóle mięśni, bóle stawów, katar, biegunka, mdłości, wymioty

Natężenie objawów może zależeć od ogólnego zdrowia chorego, jego wieku i zaawansowania choroby. Objawy pojawiają się po różnym czasie od zakażenia wirusem, od 1 do 14 dni. Najczęściej jednak symptomy COVID-19 pojawiają się w ciągu 5 – 7 dni od zarażenia. W większości przypadków infekcja ma łagodny przebieg i można pomylić ją z przeziębieniem lub grypą. Niektóre osoby są jednak bardziej narażone na wystąpienie silnych symptomów i poważnych powikłań. Do grupy podwyższonego ryzyka wystąpienia ostrej postaci COVID-19 należą: osoby starsze oraz osoby z chorobami przewlekłymi, w tym chorobami płuc, chorobami sercowo-naczyniowymi, cukrzycą i nowotworami. W ostrym przebiegu COVID-19 występują najsilniejsze objawy, które w części przypadków kończą się poważnymi powikłaniami, np. ostrym śródmiąższowym zapaleniem płuc, zespołem ostrej niewydolności oddechowej, czy

wstrząsem septycznym. Właśnie taki przebieg najczęściej prowadzi do zgonów wśród pacjentów zakażonych koronawirusem. W Polsce pierwszy przypadek koronawirusa odnotowano 04.03.2020 r., natomiast w powiecie ostródzkim 23.03.2020 r. i był to przypadek importowany. Od tego czasu sukcesywnie wzrastała liczba osób zakażonych SARS-CoV-2, osiągając na koniec roku wartość 4270. w I kwartale 2020 r. PSSE w Ostródzie zarejestrowało 2 przypadki osób zakażonych, w II kwartale – 15 przypadków, w III kwartale 157 przypadków, natomiast w IV kwartale było to już 4096 przypadków osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2. Współczynnik zapadalności dla naszego powiatu to 4109,9. Największą liczbą zakażonych odnotowano w Ostródzie - 1673 (współczynnik 5087,0), gminie Ostróda- 755(współczynnik 4685,4) oraz w gminie miejsko – wiejskiej Morąg – 965 (współczynnik 3987,8). Mniejsza liczba zachorowań dotyczyła gminy miejsko – wiejskiej Miłomłyn – 177 (współczynnik 3598, 3), gminy Małdyty – 171 (współczynnik 2735,6), gminy Łukta – 168 (współczynnik 3771,0), gminy Dąbrówno – 137 (współczynnik 3058,6), gminy Grunwald – 130 (współczynnik 2305,8) oraz gminy miejsko – wiejskiej Miłakowo – 100 (współczynnik 1850,5).

W związku z ogromną skalą zachorowań na COVID-19, reorganizacji uległ system przyjmowania chorych pacjentów. Lekarze rodzinni, jak również część lekarzy specjalistów diagnozowało pacjentów poprzez teleporady. Część Szpitali w Polsce zostało przekwalifikowanych na leczenie pacjentów z COVID-19. W dniu 05.03.2020 r. decyzją Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, cały Szpital w Ostródzie S.A. został przekształcony w szpital jednoimienny zakaźny; wszystkie oddziały zostały dostosowane do hospitalizacji osób z COVID-19. Od dnia 01 czerwca 2020 r. do połowy października 2020 r. szpital w Ostródzie funkcjonował normalnie. Do leczenia pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2 przeznaczony był wówczas Oddział Zakaźny. W październiku 2020, w związku z pogorszeniem się sytuacji epidemiologicznej i wzrostem zachorowań na COVID-19, Szpital w Ostródzie S.A. ponownie stał się szpitalem jednoimiennym.

Analizując powyższe dane, można jednoznacznie stwierdzić, że liczba zachorowań na wszystkie choroby zakaźne, poza COVID-19, była w ubiegłym roku kilkakrotnie mniejsza niż w latach ubiegłych. Taki stan rzeczy dotyczy nie tylko powiatu ostródzkiego, ale całego kraju. Z jednej strony jest to efekt lockdownu oraz wprowadzenie obostrzeń dotyczących ograniczenia kontaktów społecznych, mobilności i zasad DDM, z drugiej - to rezultat utrudnionego dostępu do służby zdrowia i gorszej diagnostyki.

W roku 2020 pracownicy sekcji Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostródzie skontrolowali 37 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym: 24 podmioty lecznicze, 3 indywidualne praktyki lekarskie, 4 indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, 4 indywidualne praktyki pielęgniarstwa oraz 2 grupową praktyki pielęgniarstwa. Skontrolowano również 11 punktów szczepień działających na terenie powiatu ostródzkiego.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami

w podmiotach wykonujących działalność leczniczą Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostródzie nie wystawił żadnej decyzji administracyjnej dotyczącej złego stanu sanitarno – technicznego. W większości kontrolowanych obiektów wydano doraźne uwagi i zalecenia.

W roku 2020 w Szpitalu Miejskim w Morągu część istniejących pomieszczeń na I piętrze budynku została zaadaptowana na potrzeby nowo tworzonej poradni ginekologiczno – położniczej. W ramach poradni dla kobiet zostały wydzielone następujące pomieszczenia: gabinet lekarski z wydzieloną częścią zabiegową, toaleta dla pacjentek, poczekalnia, recepcja oraz toaleta dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2020 na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostródzie rozpoczęły działalność następujące nowe podmioty lecznicze:

- Indywidualna specjalistyczna Praktyka Lekarska Piotr Paweł Łukasik ul. Czarnieckiego 32, 14-100 Ostróda

Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostródzie w roku 2020 swoją działalność zakończyły następujące placówki:

- Indywidualna Praktyka Lekarska Sylwia Deptulska ul. Czarnieckiego 26/1, 14-100 Ostróda

- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Aleksandra Wińska, Szosa Elbląska 19a, 14-100 Ostróda

- Indywidualna Praktyka Lekarsko-Dentystyczna Alicja Myślak, ul. Kopernika 17, 14-310 Miłakowo;

- Indywidualna Praktyka Stomatologiczna Marcin Bizon, ul. Kopernika 17, 14-310 Miłakowo

- Prywatna Praktyka Stomatologiczna Grażyna Anna Witkowska, ul. Wenecka 1, 14-300 Morąg

Szczepienia ochronne w 2020 r. w powiecie ostródzkim były realizowane zgodnie z ogłoszonym przez Głównego Inspektora Sanitarnego Programem Szczepień Ochronnych na rok 2020. Wyszczepialność na terenie naszego powiatu od kilku lat utrzymuje się na poziomie, ponad 55 % wśród dzieci do 2 roku życia oraz 95 % wśród dzieci starszych i młodzieży. Choć udało się utrzymać minimalny procent zaszczepienia, na poziomie koniecznym do utrzymania odporności populacyjnej to niestety, w związku z panującą obecnie pandemią oraz działalnością ruchów antyszczepionkowych, procent zaszczepionych osób w powiecie nieznacznie się obniżył. Cały czas musimy być świadomi, że spadek wyszczepialności wśród dzieci starszych i młodzieży poniżej 95 % populacji przyczyni się do powrotu chorób zakaźnych o których już nie pamiętamy. W roku 2020 liczba rodziców, którzy z różnych przyczyn odmawiają wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci nie zmieniła się. W powiecie ostródzkim na dzień 31 grudnia 2020 roku odnotowaliśmy 68 rodziców (61 dzieci).

W roku 2020 w ramach szczepień zalecanych przeciwko WZW typu A zaszczepiło się 16 osób, przeciwko *Neisseria meningitidis* - 61 osób, przeciwko biegunkom rotawirusowym zaszczepiono 222 dzieci, a przeciwko grypie sezonowej 2682 osób (dla porównania w 2019 -1894 osoby). Kolejny rok z rzędu widoczny jest spadek liczby szczepiących się przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu; w roku 2018 przeciwko tej chorobie zaszczepiło się 189 osób, w roku 2019 – 159, a w roku 2020 – 128 .

IV Indeks miejsc zagrożeń

Miasto Ostróda

- Spółdzielnia „KOMINIARZ” Zakład Kominiarski w Ostródzie – narażenie na czynniki rakotwórcze (sadze kominowe);

- Zakład Stolarski Mackiewicz Ostróda – narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

- Inter-Pal PUU Tomasz Jędraszek Skup Sprzedaż Produkcja Palet - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

- F.H. CASTOR D. Kluczkowski - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

- Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym KOŁO w Ostródzie - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

- MAZURY Sp. z o.o. - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- MEBELUX Sp.z o.o. Zakład Produkcyjny - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Zakład Tapicerstwa Okrętowego PACYFIC Edward Lech - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Ostróda

- Animex Foods Sp. z o.o. sp.k. Oddział w Morlinach – przekroczenie hałasu,
- Polskie Mięso i Wędliny ŁUKOSZ Sp. z o.o. Ubojnia Drobiu – przekroczenie hałasu
- PPH KASZUB Zakład nr 4 - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- YARKWOOD Schody&Wnętrza - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- ZAKŁAD STOLARSKI Kazimierz Depta - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- ZAKŁAD STOLARSKI H. Piątek - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- BIO AGRO PRODUKT Urbańska Kwiasowska - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Marcin Paszkowski PAL-PLAST - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Krzysztof Dudek Usługi Stolarskie Produkcja i Sprzedaż - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- ZAKŁAD STOLARSKI Krzysztof Langiewicz - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Miasto i Gmina Morąg

- TECH-BET Sp. z o.o. w Żabim Rogu – przekroczenie hałasu narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Lidia Kulkowska Przedsiębiorstwo Produkcji Drzewnej DREWKUL narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Piotr Kulesza Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "AUTO-EXPERT" - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Paged-Sklejka SA narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- MARWOOD Marcin Miś narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Jacek Suchenek MIKS-MEBEL narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe SOLAS S.C. Ewa Radzewicz narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Zakład Obróbki Drewna "DREWZAM" Grażyna Zambrzycka narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Zakład Stolarski Andrzej Woś narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Elżbieta i Jan Baniusiewicz Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DREW-JANY S.C. narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Spółdzielnia Inwalidów Przemysłu Drzewnego MAZURSKA narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Fabryka Mebli TARANKO Aleksander Taranko narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

- Lubomira Taranko LUTAR - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Małdyty

- ZPD „KACZKAN” S.J. Kiełkuty – narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna);
- ZPD „KACZKAN” S.J. Klonowy Dwór – narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna);
- P.P.H. Mark-IG Export-Import Zakład Pracy Chronionej - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- KAWO Włodzimierz Noga- narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Grunwald

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DOMINI Sp. z o.o. - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Łukta

- TARTAK Piotr Drozdowski - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Leszek Załęski Usługi Tartaczne - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Zakład Wyrobów Drzewnych PIK paliki i kołki - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Miłakowo

- Zdzisław Rawski Zakład Usług Stolarskich - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

Gmina Miłomłyn

- Usługi Trakowe ADAŚ Adam Chodup - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- Andrzej Dudek Katalpa Producent Domów Drewnianych - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)
- P.H.P.U. Maciej Kapczyński - narażenie na czynniki rakotwórcze (pył drewna)

V Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

W roku 2020 przeprowadzono czynności kontrolne w 36 obiektach. Podczas odbiorów zwracano szczególną uwagę na to, czy dokumentacja była opiniowana w zakresie sanitarno-higienicznym oraz czy prace budowlane (jak i wyposażenie) zostały wykonane zgodnie z projektem.

Odbiory dokonywane były przez pracowników zapobiegawczego nadzoru sanitarnego oraz w większości przypadków przy udziale przedstawiciela odpowiedniej komórki merytorycznej.

Najczęściej występujące usterki podczas odbiorów to: brak wentylacji mechanicznej, wyciągowej w sanitariatach, brak przedsionka izolującego w sanitariatach, brak powierzchni łatwo zmywalnej do wysokości 2,0 m w pomieszczeniach produkcyjnych i sanitarnych, brak zamontowanej

kurtyny powietrznej, w przypadku, gdy była zaprojektowana, brak pozytywnego wyniku badania wody i badania sprawności wentylacji w przypadkach, gdy była ona modernizowana podczas adaptacji. Stwierdza się jednak poprawę, jakości i estetyki wykonywanych prac budowlanych i wykończeniowych oraz jakości instalowanych urządzeń.

W ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w zakresie odbiorów końcowych obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytku, uczestniczono w odbiorach:

- **z sekcji Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku – 18, w tym:**
 - ✓ 8 sklepów spożywczych, spożywczo-przemysłowych, monopolowych;
 - ✓ 4 obiektów żywieniowych;
 - ✓ 2 bloki żywieniowe zamknięte;
 - ✓ 1 obiekt produkcyjny;
 - ✓ 3 obiekty usługowe.
- **z sekcji Higieny Komunalnej –14, w tym:**
 - ✓ 10 zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solarium, tatuażu;
 - ✓ 1 oczyszczalnia ścieków;
 - ✓ 1 hotel;
 - ✓ 1 SUW;
 - ✓ 1 placówka całodobowej opieki dla osób starszych.
- **z zakresu Higieny Pracy - 8, w tym:**
 - ✓ 6 obiektów produkcyjnych;
 - ✓ 2 obiekty usługowe.
- **z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży – 3, w tym:**
 - ✓ 1 przedszkole;
 - ✓ 2 oddziały przedszkolne;
- **z zakresu Epidemiologii – 1, w tym:**
 - ✓ 1 poradnia dla kobiet w szpitalu miejskim;
- **inne – 57**

Uruchomione w roku 2020 obiekty nauki i wychowania:

- przedszkole "Mali Giganci" w Ostródzie, ul. Wyszyńskiego 11A;
- rozbudowa pomieszczeń przy Sali gimnastycznej SP w Zwierzewie na potrzeby oddziału przedszkolnego, gm. Ostróda;
- przebudowa, modernizacja i zmiana sposobu użytkowania wybranych pomieszczeń na oddział przedszkolny w SP 2 w Morągu, ul. Żeromskiego 26;
- adaptacja i rozbudowa budynku garażowego na pracownie zajęć praktycznych w Zespole Szkół Rolniczych im. W. Witosa w Ostródzie, ul. Czarnieckiego 69.

Uruchomione w 2020 r. zakłady i obiekty, w których pracuje powyżej 10 osób:

- budynek produkcyjny oraz zbiornik p.poż. w Tyrowie, gm. Ostróda na dz. nr 342, 343/8;
- rozbudowa budynku odbioru łodzi serwisowych OY-3A na dz. nr 96/13, 96/14 obr. 11 , m. Ostróda;
- rozbudowa dwóch budynków produkcyjnych II - etap rozbudowy zakładu produkcyjnego na dz. nr 169/3, Tyrowo 115;

- zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczo-magazynowego na budynek handlowo-usługowy-magazynowy wraz z infrastrukturą techniczną, Małdyty, ul. Ostródzka 3A, dz. nr 7/100;
- budynek usługowy z zapleczem administracyjno-socjalnym położonym na dz. nr 40/2, ul. Przemysłowa Morąg.

W roku 2020 uzgodniono pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w drodze opinii sanitarnej 27 dokumentacji projektowych, w tym:

- 17 opinii wydano z zastrzeżeniami,
- 10 opinii wydano bez zastrzeżeń.

W 10 przypadkach wystąpiono o uzupełnienie dokumentacji.

Do ważniejszych obiektów uzgodnionych przez PPIS w Ostródzie na etapie dokumentacji projektowej w roku 2020 można zaliczyć między innymi:

- żłobek miejski w Ostródzie, ul. Kopernika 21a;
- placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom w podeszłym wieku na dz. nr 402/1, 948/26, 403 ob. Morąg 2, gm. Morąg;
- poradnia dla kobiet w Szpitalu w Morągu, ul. Dąbrowskiego 16;
- budowa oczyszczalni ścieków w Łukcie, dz. nr 16/34, 16/10, gm. Łukta;
- dzienny środowiskowy dom samopomocy w Łukcie, ul. Mazurska 16b, gm. Łukta.

W oparciu ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020, poz. 283 ze zm.), w roku 2020 uzgadniano 11 planów zagospodarowania przestrzennego i 1 studium kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zwracano szczególną uwagę na prognozę skutków wpływu ustaleń miejscowego planu na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych i na jej podstawie uzgadniano ww. plany i studia.

Nastąpiła poprawa standardów gospodarki wodno – ściekowej, tj. eliminacja indywidualnych ujęć wody na rzecz lokalnych ujęć wodociągowych, likwidacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne, na rzecz podłączenia nowych obszarów do systemu kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni ścieków. Obserwuje się także coraz więcej działań mających na celu poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez odstępowanie od stosowania paliw węglowych do celów grzewczych na rzecz rozwiązań proekologicznych.

W roku 2020 uczestniczono w 58 postępowaniach w sprawie oddziaływania na środowisko przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, dla których przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenie raportu może być wymagane:

- a. 60 opinie dotyczących stanowiska w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko:
 - 48 opinii, w których stwierdzono brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko;

- 12 opinii, w których stwierdzono konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

b. 7 opinii dotyczących uzgodnień warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (w tym 2 negatywna).

Do ważniejszych przeprowadzonych postępowań w sprawie przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko przez PPIS w roku 2020 można zaliczyć między innymi:

Instalacje do produkcji energii odnawialnej:

- budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ob. Łączno, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW na dz. nr 135, 136, 137 ob. Boguszewo, gm. Miłomłyn;
- budowa trzech elektrowni fotowoltaicznych o mocy 1 MW każda wraz z drogą dojazdową oraz przyłączeniem do krajowej sieci energetycznej i elementami infrastruktury technicznej, niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięcia w m. Kruszewnia, dz. nr 39/7 i 40/1 ob. Kruszewski, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 13 MW wraz z niezbędną infrastrukturą na dz. nr 127/1, 70/1 w ob. Skarpa, gm. Miłomłyn;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 5/25 ob. Kamieńczyk, gm. Miłomłyn;
- budowa trzech elektrowni fotowoltaicznych o mocy 1 MW każda wraz z drogą dojazdową oraz przyłączeniem do krajowej sieci energetycznej i elementami infrastruktury technicznej, niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięcia dz. nr 156 ob. Bogaczewo, gm. Morąg;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 4 MW (2x2 MW)-Książnik na dz. nr 40, ob. Książnik, gm. Miłakowo;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości 3 m na dz. nr 220, ob. Chojnik, gm. Morąg;
- budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 58, m. Grabin, gm. Ostróda;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 18 MW i powierzchni zabudowy do 9,27 ha, na dz. nr 182/12 w Koszajnach, gm. Małdyty;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3m, dz. nr 173 i 182 W Sambrodzie, gm. Małdyty;
- budowa instalacji fotowoltaicznej II o mocy do 1 MW i wysokości do 3m, na dz. nr 168, ob.. Ornowo, gm. Ostróda;
- budowa instalacji fotowoltaicznej I o mocy do 1 MW i wysokości do 3m, na dz. nr 168, ob.. Ornowo, gm. Ostróda;
- budowa farmy fotowoltaicznej Morąg II o mocy do 1 MW, Bramka, gm. Morąg;
- budowa dwóch niezależnych instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MW każda na dz. nr 62 w m. Góry Łubiańskie, gm. Grunwald;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3 m na dz. nr 18/4, ob. Szyldak, gm. Ostróda;

- budowa elektrowni fotowoltaicznej (SPV Miłakowo) o łącznej mocy do 2 MW na dz. nr 102, ob. Miasto Miłakowo, gm. Miłakowo;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na dz. nr 14, ob. Nowy Dwór, gm. Morąg;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej PV Domkowo 1 o mocy do 1MW, linii SN wraz z infrastrukturą, dz. nr 80/4, gm. Grunwald;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej PV Domkowo 2 o mocy do 1MW, linii SN wraz z infrastrukturą, dz. nr 80/4, gm. Grunwald;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 67/3 i 71/21 ob.. Warkałki, gm. Miłakowo;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 38/1 ob. Ligi, gm., Miłomłyn;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 50 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 15/2, 36/1, 52/2 ob. Liwa, gm. Miłomłyn;
- budowa farmy fotowoltaicznej na dz. nr 233 ob. Bramka, gm. Morąg;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3 m na dz nr 157/6 w Sambrodzie, gm. Małdyty;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 7 MW i powierzchni zabudowy do 3,857 ha na dz. nr 255/4 w m. Boguchwały, gm. Miłakowo;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1MW i wysokości do 3 m na dz. nr 73/2, ob. Domkowo, gm. Grunwald;
- budowa i eksploatacja elektrowni słonecznej Gierzwałd na powierzchni do 57 ha wraz z infrastrukturą towarzyszącą i magazynem energii na dz. nr 3/3, ob. Gierzwałd, gm. Grunwald;
- budowa farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, magazynem energii, ob. Łączno, gm. Morąg, dz. nr 232, 231/2,236,234;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 25 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zajmującą teren do 21/4570 ha w granicach działki 1/8 ob. Antoniewo, gm. Morąg;
- budowa dwóch niezależnych instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MW każda na dz. nr 62 w m. Góry Łubiańskie, gm. Grunwald;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej PV Kruszewnia PMP na dz. nr 83/2, ob. Kruszewnia, gm. Morąg;
- budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 1 MW i wysokości do 3 m, na dz. nr 80/6, ob. Rychnowo, gm. Grunwald;
- budowa 2 farm fotowoltaicznej o mocy do 1 MW każda na dz. nr 2/7 oraz 149/1 wraz z przyłączem na działce 149/3 w m. Nowy Dwór, gm. Morąg;
- budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 3MW i powierzchni zabudowy do 4,8 ha wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w m. Samborowo (00031) dz. nr 442, 446/2, gm. Ostróda;
- budowa elektrowni słonecznej o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 12, ob.. Wólka Majdańska, gm. Miłomłyn;
- budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 5x 1MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, dz. nr 218 ob.. Ornowo, gm. Ostróda;
- budowa dwóch farm fotowoltaicznych o mocy do 1 MW każda wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, dz. nr 71/19, 71/18 i 71/16 ob. Warkałki, gm. Miłkowo;

- Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 10 MW i powierzchni zabudowy 6,13 ha wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na terenie dz. nr 246/16 i 246/17 w m. Kajkowo, gm. Ostróda;
- budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą na dz. nr 15/3 w m. Boguchwały, gm. Miłakowo.

Obiekty handlowe i usługowe;

- produkcja elementów poliuretanowych, których przeznaczeniem będzie podtrzymywanie części w pojemnikach specjalistycznych do transportu części samochodowych na dz. nr 29/2 w Jarnołtowie, gm. Małdyty;
- recykling odpadów na dz. nr 947 ob. Miłomłyn;
- zmiana sposobu użytkowania hali produkcyjnej wraz z infrastrukturą, przeznaczonej na produkcję z żywic poliestrowych, na dz. nr 194/8 ob. 10 m. Ostróda, ul. Grunwaldzka 53A;
- zmiana sposobu użytkowania istniejących hal produkcyjnych wraz z infrastrukturą na hale przeznaczone do produkcji wyrobów z żywic poliestrowych na dz. nr 171/2 ob. 9 m. Ostróda, ul. Grunwaldzka 76;
- budowa hali magazynowej z zapleczem socjalno-biurowym wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 1933/33 oraz 19/36 ob. 0038 Tyrowo;
- budowa kotłowni przystosowanej do termicznego przekształcania odpadów drewnopochodnych w zakładzie w Gudnikach, dz. nr 283/2, ob. Warkałki, gm. Miłakowo;
- uruchomienie naziemnej instalacji do magazynowania oleju napędowego z modułem do jego wydawania i szczelną płytą betonową na dz. nr 91/7, ob. Ligi, gm. Miłomłyn.

Inne obiekty:

- budowa sieci kanalizacji tłocznej oraz trzech przepompowni przesyłowych ścieków surowych we wsi Klonowy Dwór, Linki oraz miejscowości Małdyty;
- wykonanie urządzeń umożliwiających pobór wody z otworu studziennego nr 3 o głębokości 90 m i maksymalnej wydajności 40,0 m³/h, na dz. nr 398/2, ob. Lubajny, gm. Ostróda;
- przebudowa nawierzchni drogi z budową ciągu pieszo-rowerowego dla wsi Kątno, gm. Ostróda;
- przebudowa drogi gminnej w Bogaczowie na dz. nr 72/1, 99/1, 100/3, 87/31, 87/5, 86, 77, 41/7, 40, 42/3, 33, 43/1, 43/2, 368/7, 31/9, 34/2, 3122/3, 3122/5, ob. Bogaczewo, gm. Morąg;
- przebudowa drogi powiatowej Nr 1228 N Międzyzlesie, gm. Ostróda.

Ważniejsze inwestycje zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko opiniowane w 2020 roku:

- rozbudowa gospodarstwa rolnego w m. Zawroty - budowa budynku reproduktora wraz z infrastrukturą towarzyszącą na dz. nr 431/18, ob. Bramka, gm. Morąg
- budowa elektrowni fotowoltaicznych Idzbark A i Idzbark B o mocy do 1 MW każda na dz. nr 76/2, 76/1, gm. Ostróda;
- budowa do instalacji do wytopu zwierzęcego na dz. nr 87 ob. 007 Łukta gm. Łukta;
- budowa gminnej oczyszczalni ścieków wraz z wylotem ścieków oczyszczonych, gm. Małdyty;
- budowa fermy chowu drobiu w m. Osiekowo, gm. Dąbrówno;

- wymiana zespołu maszyn i urządzeń wchodzących w skład Wytwórni Mieszanek Mineralno-Bitumicznych, prowadzonej przez PW "Zieja" Ryszard Zieja, dz. nr 89/3, m. Górka, gm. Ostróda;
- montaż tymczasowej, mobilnej Wytwórni Mas Bitumicznych na dz. nr 10/55 i 10/56 ob. Morliny, gm. Ostróda.

VI Promocja Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie realizowała w 2020 r. akcje i programy związane z promocją zdrowia na terenie powiatu ostródzkiego. Na terenie powiatu ostródzkiego realizowane było 7 programów ogólnopolskich i 11 interwencji nieprogramowych wynikające z sytuacji epidemiologicznej powiatu.

Działania prowadzone były w przedszkolach, szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych, placówkach służby zdrowia, podczas wypoczynku zimowego oraz letniego. Informacje były również przekazywane dla mieszkańców powiatu ostródzkiego przy współpracy lokalnych mediów oraz drogą elektroniczną.

W 2020 r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostródzie realizowała następujące programy i akcje profilaktyczne:

I. Programy ogólnopolskie.

1. Program promujący racjonalne odżywianie i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę”.

Cel główny: kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020 wzięło udział **24** szkół podstawowych. W programie uczestniczyło łącznie **2271** uczniów. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **2411** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

2. Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania HIV (profilaktyki HIV/AIDS).

Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, pracowników służby zdrowia oraz innych osób narażonych na ekspozycję zawodową. Cel główny: zwalczanie AIDS i zapobieganie zakażeniom HIV, rozpowszechnianie badań w kierunku HIV. Edukacją objęci byli uczniowie szkół ponadpodstawowych, mieszkańcy powiatu ostródzkiego. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego. Współpracowano z lokalnymi mediami. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **140** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

3. Program edukacji antytytoniowej „Bieg po zdrowie”.

Cel główny: zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. Program realizowany był w 11 szkołach podstawowych, w ramach programu edukacją o szkodliwości palenia objęto **145** dzieci i **106** rodziców. Program kierowany jest do uczniów klas IV.

Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego nad działaniami dotyczącymi profilaktyki tytoniowej. Program był promowany wśród środowisk szkolnych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **348** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

4. Program profilaktyczny w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Zapobieganie używania nowych narkotyków-„dopalaczy”, w tym program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Cel główny: zapobieganie uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Program skierowany był do mieszkańców powiatu ostródzkiego, w szczególności do młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz ich rodziców, program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość” skierowany jest wyłącznie do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **751** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

5. Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Cel główny: poznanie nisko przetworzonych produktów ekologicznych i zachęcanie do ich rozpoznawania i spożywania, poznanie piramidy zdrowego odżywiania, wyrabianie właściwych nawyków w zakresie higieny. Program skierowany jest do dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz ich rodziców. Program realizowany był w 4 przedszkolach, w ramach programu edukacją objęto **202** dzieci i **83** rodziców. Program był promowany wśród środowisk przedszkolnych oraz szkolnych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **293** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

6. Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”.

Cel główny: wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed dymem tytoniowym oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w pomieszczeniach zadymionych lub w towarzystwie palących dorosłych. Program skierowany jest do dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz ich rodziców (zapobieganie biernemu paleniu tytoniu). Program realizowany był w 6 przedszkolach i oddziałach przedszkolnych szkół podstawowych, w ramach programu edukacją o szkodliwości palenia objęto **340** dzieci i **184** rodziców. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego nad działaniami dotyczącymi profilaktyki tytoniowej. Program był promowany wśród środowisk przedszkolnych oraz szkolnych. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **582** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

7. Profilaktyka zakażeń wirusem HPV – „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Cel główny: zmniejszenie liczby nowotworów szyjki macicy wywołane zakażeniem wirusem HPV, zapobieganie zakażeniom oraz znaczenie regularnych badań cytologicznych. Działanie skierowane do młodzieży szkół ponadpodstawowych. W ramach programu zrealizowano: zajęcia edukacyjne oraz promowanie działań w powiecie. Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **745** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

II. Realizacja interwencji nieprogramowych.

Program Ograniczenia Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, obchody Światowego Dnia bez Tytoniu oraz „Rzuć palenie razem z nami”.

Cel: uświadomienie szkodliwości palenia tytoniu biernego i czynnego, zmniejszenie liczby osób uzależnionych od nikotyny, zachęcanie do pozbycia się nałogu.

Edukacja i informacja skierowana do mieszkańców powiatu ostródzkiego, w tym do uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz przedszkoli. Uzyskano patronat honorowy Starosty Ostródzkiego. Współpraca z lokalnymi mediami. Edukacją i informacją o programie objęto łącznie: **461** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych/dopalaczy.

Cel: zapobieganie uzależnieniu wśród mieszkańców powiatu ostródzkiego, zwiększanie wiedzy osób dorosłych i dzieci na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania środków zastępczych. W ramach działania przekazano organizatorom zimowego oraz letniego wypoczynku materiały edukacyjne w formie elektronicznej. Łącznie edukacją i informacją objęto **227** podmiotów.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania. Profilaktyka używania napojów energetyzujących i suplementów diety.

Cel: promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci młodzieży, zwrócenie uwagi na podstawowe zasady zdrowego odżywiania z uwzględnieniem piramidy zdrowego żywienia, zwrócenie uwagi na szkodliwość spożywania napojów o wysokiej zawartości cukru.

Działania skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego.

W ramach działania prowadzono zajęcia edukacyjne dla uczniów, rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola, przekazano informacje w formie elektronicznej do organizatorów letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Łącznie edukacją i informacją objęto **276** osób.

Profilaktyka zatrucia grzybami oraz innych zatruc pokarmowych (salmonella, czerwotka).

Cele: znajomość grzybów jadalnych, sposób postępowania w przypadku zatrucia grzybami oraz zapobieganie i postępowanie przy zatruciach pokarmowych.

Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego. Przekazano informację oraz materiały edukacyjne do 70 organizatorów zimowego oraz letniego wypoczynku.

Profilaktyka wszawicy

Cel: promowanie zasad higieny osobistej, sposobów radzenia sobie z pasożytami skóry głowy.

Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego, kierowników i opiekunów wypoczynku letniego, dzieci i młodzież przebywające na wypoczynku.

W ramach programu przeprowadzono zajęcia edukacyjne oraz przekazano materiały edukacyjne w formie elektronicznej do 70 organizatorów zimowego i letniego wypoczynku.

Profilaktyka chorób odkleszczowych.

Cele: zwiększenie wiedzy na temat chorób przenoszonych przez kleszcze: kleszczowe zapalenia mózgu i borelioza. Sposoby zapobiegania tym chorobom, sposób postępowania podczas kontaktu z kleszczem.

Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego, kierowników i opiekunów wypoczynku letniego, dzieci i młodzież przebywające na wypoczynku .

W ramach programu przekazano materiały edukacyjne w formie elektronicznej do 70 organizatorów zimowego i letniego wypoczynku.

Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Cele: podniesienie wiedzy z zakresu zapobiegania zagrożeniom związanym z wypoczynkiem letnim w powiecie ostródzkim: ukąszenia przez żmiję, wścieklizna, toxocarozę, zakażenia wirusem HIV, szkodliwość promieniowania UV i upały bezpiecznego odpoczynku nad zbiornikami wodnymi oraz bezpiecznego zimowego wypoczynku. Działanie skierowane do dzieci i młodzieży wypoczywających podczas lata oraz podczas zimowego wypoczynku w powiecie ostródzkim, turystów i mieszkańców powiatu ostródzkiego.

W ramach programu przekazano materiały edukacyjne w formie elektronicznej do 70 organizatorów zimowego i letniego wypoczynku.

Profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz profilaktyka chorób – propagowanie zasad higieny osobistej i higieny rąk

Cel: promowanie zasad dbania o zdrowie, wyrabianie właściwych nawyków higienicznych oraz właściwego mycia rąk.

Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego. W ramach programu zrealizowano pogadanki oraz zajęcia edukacyjne oraz przekazano materiały edukacyjne w formie elektronicznej do organizatorów zimowego i letniego wypoczynku. Współpracowano z lokalnymi mediami oraz placówkami oświatowymi. Informacją i edukacją objęto łącznie **386** osób.

Działanie akcyjne „Moje dziecko idzie do szkoły”.

Cel: uświadomienie roli rodziców w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych dzieci. Podniesienie poziomu wiedzy na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Przekonanie o słuszności działań profilaktycznych podejmowanych w szkole i w domu. Dostarczenie informacji na temat: higieny pracy w szkole i w domu, higieny jamy ustnej, znaczenia śniadania i II śniadania, szkodliwość biernego palenia tytoniu.

Działanie edukacyjne skierowane do rodziców przyszłych uczniów klas I.

Akcję promowano w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie powiatu ostródzkiego. Przekazano informację oraz materiały edukacyjne do 47 szkół.

Profilaktyka ospy – Kampania edukacyjna „Oszczędź dziecku ospy”

Cel: propagowanie szczepień ochronnych w kierunku ospy wśród rodziców dzieci uczęszczających do żłobków. W ramach kampanii zostały przekazane ulotki dotyczące szczepień. Informacją objęto łącznie **280** osób.

Wady Cewy Nerwowej.

Cele: zapobieganie urodzeń dzieci z wadami cewy nerwowej, uświadomienie znaczenie dbania o prawidłowe odżywianie kobiety w ciąży oraz znaczenie kwasu foliowego w rozwoju płodu. Działanie skierowane do mieszkańców powiatu ostródzkiego, przede wszystkim do uczniów szkół ponadpodstawowych.

W ramach programu zrealizowano: zajęcia edukacyjne, promowanie działania w powiecie, dystrybucja ulotek informacyjno-edukacyjnych.

Edukacją i informacją o tematyce działania objęto łącznie: **93** mieszkańców powiatu ostródzkiego.

VII Postępowanie Administracyjno-Egzekucyjne za rok 2020

-	liczba przeprowadzonych kontroli	-	12204
-	wystawiono decyzji	-	2620
-	ukarano mandatami osób na kwotę	-	25 5100,00 zł

VIII Wnioski

1. Pracownicy PSSE w Ostródzie przez większość roku, do późnych godzin wieczornych, nierzadko łącznie z dniami wolnymi i świętami, byli zaangażowani w przeciwdziałanie pandemii zakażeń wywołanych koronawirusem SARS CoV 2.
2. Należy podjąć działania w celu zaopatrzenia mieszkańców w sieć wodociągową zbiorowego zaopatrzenia w miejscowościach, które nie posiadają tych urządzeń a korzystają z wątpliwej jakości wody pozyskiwanej z przydomowych ujęć.
3. Należy zwiększyć nadzór nad wodociągami, w których występują przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych, a zwłaszcza tych, w których na w ciągu 2020 r. woda nie spełniała wymagań sanitarnych.
4. Należy zwiększyć nadzór nad pływalniami, w których występują przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych.
5. Obserwuje się poprawę stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej w gminach, na co ma wpływ między innymi bezpośrednio przełożenie stanu sanitarnego na zainteresowanie danym obiektem przez odwiedzających.
6. Istnieje potrzeba większego zainteresowania się władz lokalnych organizowaniem przede wszystkim kąpielisk lub miejsc wykorzystywanych do kąpieli w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z kąpieli.
7. Należy przeprowadzić niezbędne remonty w celu poprawy stanu sanitarno-higienicznego w placówkach oświatowo-wychowawczych.
8. Należy zapewnić odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w szkołach, w których brak jest sali gimnastycznej.
9. W związku z wystąpieniem epidemii COVID – 19 działania w powyższym zakresie były priorytetem. Tylko w I kwartale działania sekcji Higieny Żywności przebiegały zgodnie z planem, natomiast w II kwartale i w sezonie letnim zweryfikowano plan kontroli, zmniejszono ich ilość zgodnie z analizą ryzyka. W IV kwartale kontrole ograniczono do niezbędnego minimum (kontrole zdalne, kontrole dotyczące zatwierdzeń obiektów, kontrole interwencyjne, pobór próbek).
10. Należy kontynuować nadzór sanitarny w obiektach obrotu żywnością w związku z powtarzającymi się przypadkami stwierdzenia artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, oraz przechowywaniem środków spożywczych niezgodnie z deklaracją producenta.
11. Należy kontynuować nadzór nad jakością żywienia i warunkami sanitarno-higienicznymi w obiektach w związku ze znaczną liczbą informacji konsumentów na nieprawidłowości w tym zakresie.
12. W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w szkołach zwiększa się ilość obiektów z niepełnym wyżywieniem czy możliwością zamówienia różnych zestawów obiadowych

- co uniemożliwia realizację zasad racjonalnego żywienia i utrudnia przeprowadzenie oceny żywienia.
13. Należy kontynuować prowadzenie instruktaży w jednostkach systemu oświaty na temat zasad prawidłowego żywienia dzieci i młodzieży.
 14. W 2020 r. stwierdzono znaczny wzrost liczby zanieczyszczeń mikrobiologicznych w próbkach pobranych od własnych producentów. Zaplanowane zakłady do kontroli oraz poboru próbek.
 15. Współpraca z inspekcjami kontrolnymi, samorządowymi i innymi przebiega bez zarzutów i ułatwia zapewnienie bezpieczeństwa żywności. Współpracę należy kontynuować.
 16. Należy kontynuować działania antytytoniowe w powiecie ostródzkim przy współudziale szkół ponadgimnazjalnych oraz zwiększać liczbę szkół podstawowych realizujących programy edukacyjne z profilaktyki tytoniowej.
 17. W dalszym ciągu należy prowadzić akcje informacyjne w lokalnych mediach dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki prozdrowotnej oraz zasad zdrowego odżywiania.
 18. Większość osób zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliźnie została pokąsana przez zwierzęta domowe, których właściciele nie udało się ustalić lub były to zwierzęta bezpańskie. Często zdarza się, że zwierzę nie jest zaszczepione przeciwko wściekliźnie. Należy oczekiwać od właścicieli większej odpowiedzialności za posiadane zwierzęta oraz zapewnienia właściwej opieki nad nimi, prowadzącej do zmniejszenia ryzyka pokąsania osób postronnych.
 19. Wysoka zapadalność na boreliozę świadczy o dużym ryzyku zakażenia na terenie powiatu ostródzkiego.
 20. Z roku na rok wzrasta liczba rodziców, którzy z różnych przyczyn odmawiają wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci.
 21. Konieczny jest wzrost czułości nadzoru epidemiologicznego oraz pogłębienie współpracy z pracownikami służby zdrowia w celu poprawienia jakości nadzoru (zgłaszalność chorób zakaźnych do PPIS).
 22. Na etapie uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, bądź jego zmiany, należy szczególną uwagę poświęcać zapisom dotyczącym infrastruktury technicznej w zakresie instalacji wodociągowej, kanalizacji sanitarnej oraz stosowanych paliw, z których pozyskuje się energię ciepłą jak również lokalizacji istniejących i planowanych cmentarzy oraz oddziaływania transportu kołowego, związanego z planowanymi kopalniami kruszywa, na zabudowę mieszkaniową.
 23. Prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy.
 24. Sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi.
 25. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez minimalizację zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze.
 26. Nadzorować i prowadzić postępowanie administracyjne w zakresie chorób zawodowych.
 27. Zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

IX Zadania dla Inspekcji Sanitarnej na rok 2021 wynikające z powyższej oceny:

Celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarно–Epidemiologicznej w Ostródzie jest poprawa poziomu życia mieszkańców powiatu ostródzkiego poprzez stwarzanie warunków oraz kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności zdrowego stylu życia, zmniejszenie zapadalności na choroby zakaźne oraz kształtowanie postaw warunkujących utrzymanie zdrowia.

1. Kontynuowanie działań zmierzających do przeciwdziałania pandemii zakażeń wywołanych koronawirusem SARS CoV 2.
2. Kontynuowanie nadzoru nad jakością wody do spożycia i wody w kąpieliskach oraz pływalniach w celu oceny jej bezpieczeństwa zdrowotnego.
3. Prowadzić nadzór nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody.
4. Podejmowanie działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom sanitarnym w obiektach użyteczności publicznej ze szczególnym uwzględnieniem okresu turystycznego.
5. Ocena jakości wody ciepłej pod kątem obecności bakterii z rodzaju *Legionella* w budynkach zamieszkania zbiorowego i podmiotach wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.
6. Przegląd dokumentacji, opiniowanie i prowadzenie nadzoru bieżącego nad imprezami masowymi jeżeli w zależności od aktualnej sytuacji epidemiologicznej będą one organizowane.
7. Prowadzić internetowy Serwis Kąpieliskowy (System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach) w sposób zapewniający ciągłą, wielostronną i szybką wymianę danych, która zapewni kompletność i niezbędną jakość informacji.
8. Prowadzić nadzór w obszarze postępowania z odpadami medycznymi w miejscu ich wytwarzania, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
9. Sprawować skuteczny nadzór w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych z jednoczesnym prowadzeniem działań profilaktycznych w tym zakresie.
10. Prowadzić nadzór w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.
11. Nadzorować i prowadzić postępowania administracyjne w zakresie chorób zawodowych.
12. Kontrola pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac przy zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
13. Prowadzić działania wynikające z ustaleń grupy roboczej ds. prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 działającej przy Komisji Europejskiej.
14. Prowadzenie nadzoru nad realizacją w zakładach produkcyjnych, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego systemu kontroli wewnętrznej, oraz przestrzegania zasad GHP/GMP i HACCP.
15. Uwzględnienie w ramach kontroli sanitarnych w nadzorowanych zakładach oceny spełniania wymagań prawnych, w szczególności w zakresie: zanieczyszczeń żywności, w tym mikrobiologicznych i chemicznych; stosowania substancji dodatkowych do żywności; materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.
16. Wzmoczenie nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi ze względu na znaczną produkcję i obrót żywnością przekładającą się na dużą liczbę konsumentów.
17. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności w zakresie identyfikacji i śledzenia pochodzenia towarów (traceability) w zakładach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego.

18. Kontrola i nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej,
19. Nadzór nad znakowaniem środków spożywczych w zakresie alergenów wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego terenu.
20. Nadzór nad obiektami bazy żywienia w ośrodkach czasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem obiektów ruchomych lub tymczasowych działających w trakcie imprez okazjonalnych.
21. Nadzór nad warunkami żywienia w miejscach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży
22. Nadzór, wraz z innymi Inspekcjami, nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
23. Nadzór nad przedsiębiorstwami z podległego terenu prowadzącymi sprzedaż „na odległość” suplementów diety, głównie w aspekcie sprzedaży niedozwolonych produktów.
24. Monitoring jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.
25. Współdziałanie z placówkami służby zdrowia, władzami samorządowymi oraz organami administracji publicznej przy zwalczaniu chorób o znaczeniu epidemicznym.
26. Uczestniczenie w programie nadzoru nad grypą SENTINEL.
27. Kontynuowanie kontroli procedur postępowania z odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych, które je wytwarzają oraz miejsc magazynowania tych odpadów.
28. Kontrola procedur dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.
29. Podejmowanie działań zmierzających do egzekwowania od rodziców lub opiekunów prawnych obowiązku poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.
30. Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie oceny oddziaływania na środowisko dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko oraz uczestniczenie w postępowaniu w sprawie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
31. Uzgodnianie dokumentacji projektowej w przypadku budowy nowych obiektów oraz istniejących przy zmianie warunków sanitarno-higienicznych, wynikających ze zmiany sposobu użytkowania.
32. Prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
33. Propagowanie zdrowego stylu życia jako sposobu zapobiegania chorobom nowotworowym i zależnych od palenia tytoniu.
34. Popularyzowanie zasad profilaktyki w zakresie chorób zakaźnych oraz zasad higieny i racjonalnego żywienia.
35. Współpraca z samorządami lokalnymi i innymi instytucjami.